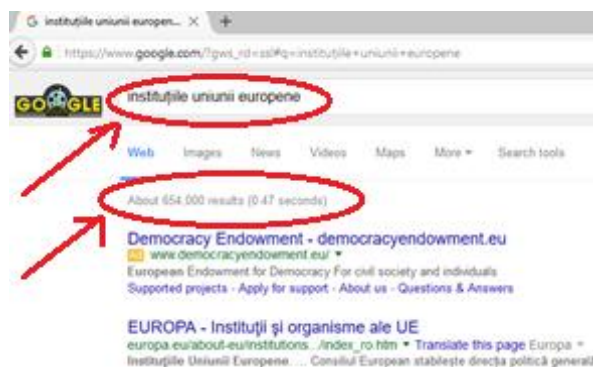

TEMA: UNIUNEA EUROPEANĂ**LECȚIA 11. INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE****IMPLICĂ-TE!**

- Fă un click cu termenul-cheie *instituțiile Uniunii Europene* pe un motor de căutare în internet. Despre ce ne vorbesc rezultatele căutării?

INFORMEAZĂ-TE!

Citește atent textul propus și:

- numește cele 7 instituții oficiale ale UE.
- Numește trei persoane oficiale care pot reprezenta Uniunea Europeană la nivel înalt.

Uniunea Europeană este un parteneriat politic unic. Modul în care sunt organizate instituțiile sale constituie răspunsul la o mare provocare: cum implici în procesul politic 28 de state, dar și peste 500 milioane de locuitori? Cele 7 instituții ale UE, ca structură și atribuții, oferă răspuns la această întrebare. Ele reflectă modul de implicare în soluționarea chestiunilor europene atât a guvernelor statelor membre cât și a cetățenilor. Ca urmare, s-a construit o structură instituțională și un fel în care instituțiile interacționează între ele inedit și suficient de complex. (Vezi sursa și activitățile propuse la *Exprimă-ți atitudinea!*)

PARLAMENTUL EUROPEAN

Despre Parlamentul European, „primul și singurul experiment în democrația transnațională”, după cum spunea Conway Henderson, se va discuta la lecția următoare.

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE

Reprezintă interesele guvernelor statelor membre. Se prezintă ca un veritabil organ reprezentativ al acestora. Aceasta explică de ce este numit și „Consiliul de miniștri”. La ședințele acestuia, în funcție de problema discutată, participă miniștrii responsabili de domeniu din statele membre.

Atribuțiile Consiliului UE sunt foarte importante. Consiliul, în comun cu Parlamentul European, adoptă legi europene și aprobă bugetul Uniunii; coordonează politicile statelor membre în domeniul economic și în alte domenii specifice; definește și pune în aplicare Politica externă și de securitate comună; încheie acorduri internaționale în numele Uniunii; etc.

Consiliul UE este condus de un Președinte numit pentru 6 luni. Fiecare stat membru, prin rotație, în condiții egale, deține această funcție. (Vezi tabelul alăturat.) Pentru a favoriza continuitatea lucrărilor, președințiile semestriale succesive ale Consiliului cooperează îndeaproape în grupuri de trei. Echipa celor trei președinții elaborează un program comun al activității instituției pentru o perioadă de 18 luni.

Cum se iau deciziile în Consiliu? Voturile de care dispun miniștrii depind de numărul populației statului pe care-l

Ordinea președințiilor semestriale

2013 Ianuarie-iunie Iulie-decembrie	Irlanda Lituania	2017 Ianuarie-iunie Iulie-decembrie	Malta Regatul Unit
2014 Ianuarie-iunie Iulie-decembrie	Grecia Italia	2018 Ianuarie-iunie Iulie-decembrie	Estonia Bulgaria
2015 Ianuarie-iunie Iulie-decembrie	Letonia Luxemburg	2019 Ianuarie-iunie Iulie-decembrie	Austria România
2016 Ianuarie-iunie Iulie-decembrie	Țările de Jos Slovacia	2020 Ianuarie-iunie	Finlanda

reprezintă. Statele mai mari dispun de mai multe locuri față de cele mai mici. Interesele statelor mici sunt protejate prin căi specifice. (Vezi sursa 1 de la *Procesează informația!*) Consiliul adoptă decizii în *unanimitate* sau cu *majoritate calificată* de voturi. După adoptarea Tratatului de la Lisabona, majoritatea calificată devine metoda de votare cel mai des utilizată în Consiliu. Aceasta deoarece au fost extinse considerabil domeniile de activitate a UE pentru care poate fi aplicată și a fost modificată însăși procedura de vot. Noua procedură înseamnă că o decizie necesită votul a 55% dintre statele membre (în fapt, 16 din 28 de state) care reprezintă, cel puțin, 65% din totalul populației UE. Această procedură este cunoscută și sub denumirea de „dublă majoritate”.

CONSILIUL EUROPEAN

Stabilește direcția politică și prioritățile generale ale UE. Este format din șefii de stat sau de guvern din statele membre. De asemenea, membri sunt președintele Consiliului European, președintele Comisiei Europene și, dacă se discută chestiuni din domeniul afacerilor externe, Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate. Consiliul European permite cooperarea interguvernamentală a celor 28 de state membre la cel mai înalt nivel pentru *chestiuni complexe și sensibile* care nu pot fi soluționate la niveluri mai joase. De aici și termenul utilizat pentru a desemna *ședințele sale*, numite adesea „reuniuni la nivel înalt ale UE” (summit). Acestea se desfășoară la Bruxelles, de cel puțin două ori la fiecare șase luni.

Consiliul este condus de un președinte ales pe o perioadă de 2,5 ani. Mandatul președintelui Consiliului European poate fi reînnoit o singură dată. Acesta, împreună cu președintele Comisiei Europene, reprezintă Uniunea Europeană, la nivel de vârf.

Consiliul European adoptă majoritatea *deciziilor prin consens*. În anumite cazuri, menționate în tratatele UE, deciziile sunt adoptate în unanimitate sau cu majoritate calificată.

COMISIA EUROPEANĂ

Este organul executiv al Uniunii – un veritabil organism supranațional ce nu poate fi comparat cu nici o altă structură din politica națională sau internațională. Comisia asigură punerea în aplicare a actelor legislative europene, monitorizează respectarea normelor comunitare de către statele membre. Această explică de ce, deși sunt câte unul de la fiecare stat membru, comisarii europeni nu reprezintă interesele directe ale guvernelor, ci interesele comune ale Uniunii. Fiecare comisar, asemenea miniștrilor din statele membre, este responsabil de un anumit domeniu.

De la locuri de muncă la schimbările democratice: 10 priorități ale Comisiei Juncker
Instituții – 07-09-2015 - 09-04

O altă prerogativă importantă a Comisiei Europene, fiind singura instituție a UE abilitată în acest sens, este cea de a propune acte legislative, pe care le înaintează spre adoptare Parlamentului și Consiliului. Acest drept de propunere îi asigură o mare influență asupra deciziilor, pentru că ea stabilește obiectivele. Astfel se garantează că interesele comune ale Uniunii Europene sunt luate în considerație de la bun început.

Asemenea celorlalte instituții europene, Comisia este condusă de un președinte. Acesta este propus de Consiliul European, ținând seama de rezultatele alegerilor europene. Candidatura este propusă votului Parlamentului European, deputații fiind cei care decid.

Alte instituții europene ce joacă un rol vital în funcționarea UE (Vezi sursa 2 de la *Procesează informația!*):

- **Curtea de Justiție a Uniunii Europene**, interpretează și asigură aplicarea uniformă a legislației europene în toate statele membre;
- **Banca Centrală Europeană**, reglementează politica monetară în zona euro;
- **Curtea de Conturi Europeană**, verifică modul de finanțare a activităților Uniunii.

PROCESEAZĂ INFORMAȚIA!

Sursa 1. „Majoritatea calificată aplicabilă între iulie 2013 și octombrie 2014 în Consiliul Europei”

Temel juridic: Tratatul de aderare a Croației, articolul 20
Majoritatea calificată aplicabilă între iulie 2013 și octombrie 2014

Stat membru	Voturi	Populație (x 1 000) ¹⁸	%	Stat membru	Voturi	Populație (x 1 000) ¹⁸	%
Germania	29	81 843,7	16,02	Austria	10	8 443,0	1,66
Franța	29	65 397,9	12,87	Bulgaria	10	7 327,2	1,44
Regatul Unit	29	62 989,6	12,39	Danemarca	7	5 580,5	1,09
Italia	29	60 820,8	11,97	Slovenia	7	5 404,3	1,06
Spania	27	46 196,3	9,09	Finlanda	7	5 401,3	1,06
Polonia	27	38 538,4	7,58	Irlanda	7	4 582,8	0,90
România	14	21 355,8	4,20	Croația	7	4 398,2	0,86
Țările de Jos	13	16 730,3	3,29	Lituania	7	3 007,8	0,59
Grecia	12	11 290,9	2,22	Letonia	4	2 055,5	0,40
Belgia	12	11 041,3	2,17	Slovenia	4	2 041,8	0,40
Portugalia	12	10 541,8	2,07	Estonia	4	1 339,7	0,26
Republica Cehă	12	10 505,4	2,06	Cipru	4	862,0	0,16
Ungaria	12	9 957,7	1,95	Luxemburg	4	524,9	0,10
Suedia	10	9 482,9	1,86	Malta	3	416,1	0,08
Total					352	508 077,9	100 %
Prag 62 %					260	315 008,3	62 %

Studiază sursa și:

- identifică câte state membre sunt reprezentate în Consiliul, începând cu iulie 2013.
- numește statele care au numărul cel mai mare și, respectiv, cel mai mic de voturi în Consiliu. Cum explici această diferență?
- calculează pentru Malta și alte două state, la alegere, numărul de locuitori ce revine pentru un vot în Consiliu.
- explică cum, prin procedura de vot, sunt protejate interesele statelor mici la luarea deciziilor în Consiliul.

Sursa 2. Alte instituții europene

„În prezent există o legislație comună variată, pe care statele membre ale UE au creat-o împreună. Este evident că interpretarea acestor legi poate da naștere la dezacorduri. În plus, se întâmplă frecvent ca un stat să nu respecte anumite reglementări. De aceea, statele în cauză pot sesiza **Curtea de Justiție a Uniunii Europene**. Aceasta este formată dintr-un judecător din fiecare stat membru, dar hotărârile sunt pronunțate în deplină independență, în temeiul dreptului european. Curtea poate abroga reglementări care contravin dreptului european și poate da amenzi statelor membre care nu respectă dreptul european și legislația europeană.

Cu toții știm că banii sunt importanți. Dar nu este suficient să îi avem; banii trebuie să își păstreze valoarea și la acest lucru veghează **Banca Centrală Europeană (BCE)**. Aceasta este banca emitentă a statelor europene și este formată din reprezentanți ai țărilor care au adoptat moneda euro. BCE reglementează circulația banilor și stabilește ratele dobânzilor.

[...] Atunci când se cheltuie sume mari de bani, este esențial să se asigure că acest lucru se întâmplă în conformitate cu normele stabilite. Aceasta este sarcina **Curții de Conturi Europene**, care verifică atent dacă banii UE sunt cheltuiți în mod corect și justificat. Se asigură, astfel, o

gestionare eficientă a fondurilor. Fiecare stat membru desemnează un reprezentant.”

Europa. Revistă informativă pentru tineri, UE, 2013

Studiază sursa și:

- identifică explicația oferită de tineri (pentru tineri) de ce sunt importante atribuțiile celor 3 instituții ale UE prezentate în text.

EXPRIMĂ-ȚI ATITUDINEA!

„Succesul Uniunii Europene se datorează, în mare măsură, modului său de funcționare neobișnuit. Spunem neobișnuit pentru că țările care alcătuiesc UE („statele membre”) rămân națiuni suverane independente, dar suveranitatea tuturor este reunită pentru a obține o putere și o influență mondială pe care niciuna dintre ele nu ar putea să o atingă pe cont propriu. Departe de a fi o federație, ca Statele Unite ale Americii, UE este mai mult decât o organizație pentru cooperare între guverne, cum sunt Națiunile Unite. De fapt UE este unică.

În practică, prin reunirea suveranității se înțelege că statele membre delegă anumite puteri de decizie unor instituții comune pe care le-au creat, astfel încât deciziile cu privire la problemele specifice de interes comun să poată fi adoptate în mod democratic la nivel european.”

<http://www.eudirect.ro/ue/ue.pdf>

Studiază sursa și:

- argumentează caracterul inedit al structurii instituționale a UE;
- identifică un avantaj/ dezavantaj al unui asemenea mod de organizare a UE.

COMUNICĂ ȘI DECIDE!

- Identifică instituțiile UE ce au o orientare supranațională și cele cu o orientare interstatală/ interguvernamentală. Argumentează decizia.

ACȚIONEAZĂ!

- Confeționează semne de carte care ar prezenta instituțiile europene. Organizează, împreună cu colegii, o expoziție pentru un pavilion de muzeu.

TEMA: UNIUNEA EUROPEANĂ**LECȚIA 11. INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE****A.PROIECT DIDACTIC****Competențe:**

- 1.2. Caracterizarea mecanismelor de funcționare și/sau a acțiunilor principalelor organizații/instituții europene;
- 3.3. Formularea, în prezentări orale sau scrise, a unor opinii referitoare la valorile, principiile și practicile care definesc comunitatea europeană;

Obiective operaționale:**La finele activității, elevii vor putea:**

1. să caracterizeze, după algoritmul propus, instituțiile oficiale ale UE;
2. să explice caracterul supranațional sau interstatat/ interguvernamental al instituțiilor UE;
3. să argumenteze caracterul inedit al structurii instituționale a UE.

EVOCARE (5-6 min.)

Elevii sunt solicitați să discute despre modul în care este organizată puterea într-un stat unitar, federație, confederație.

REALIZAREA SENSULUI (20-25min.)**Mozaic**

1. Sunt organizate grupurile inițiale: elevii sunt împărțiți în grupuri a câte 3 persoane. Fiecare membru al grupului (de la 1 la 3) este numit ca „expert” pentru o anumită instituție a UE, după cum urmează: nr.1 – Consiliul Uniunii Europene; nr.2 – Consiliul European; nr.3 – Comisia Europeană. Elevii identifică informația și studiază individual.
2. Sunt organizate grupurile de „experti”. Aceștia discută și decid cum să utilizeze informațiile din text pentru a completa tabelul propus mai jos.

	Instituții ale UE		
	Consiliul UE	Consiliul European	Comisia Europeană
Cum este alcătuită?			
Ce atribuții are?			
De cine este condusă?			

3. Prezentarea rezultatelor activității.

GPP

4. Elevii sunt invitați să realizeze în perechi sarcina de la sursa nr.2, *Procesează informația!*

- Identificați explicația oferită de tineri (pentru tineri) de ce sunt importante atribuțiile celor 3 instituții ale UE prezentate în text.

REFLECȚIE (12-15 min.)**GPP**

5. Elevii valorifică materialul suport al lecției și conținutul sursei de la *Exprimă-ți opinia!* Profesorul propune următoarele sarcini:
 - Argumentați caracterul inedit al structurii instituționale a UE.
 - Identificați un avantaj/ dezavantaj al unui asemenea mod de organizare a UE.
 - Identificați instituțiile UE ce au o orientare supranațională și cele cu o orientare interstatală/ interguvernamentală. Argumentați decizia.
6. Prezentarea rezultatelor. Discuții.

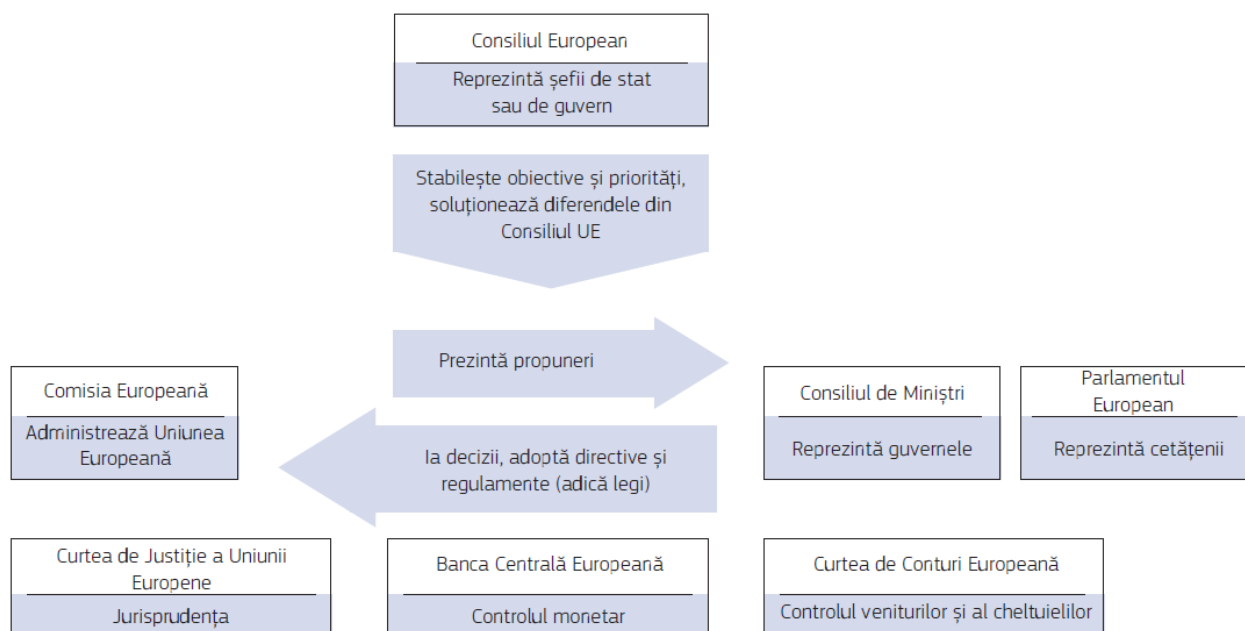
TEMĂ PENTRU EXTINDERE (1 min.)

Profesorul propune sarcina de la rubrica *Acționează!* din *Practicumul pentru elevi*.

- Confectionați semne de carte care ar prezenta instituțiile europene. Organizați, împreună cu colegii, o expoziție pentru un pavilion de muzeu.

MATERIAL SUPLIMENTAR

Schemă: Instituțiile Uniunii Europene (model didactic).

Sursa: Europa. Caietul profesorului la Revistă informativă pentru tineri, 2014, p.6

TEMA: UNIUNEA EUROPEANĂ**LECȚIA 12. ATRIBUȚIILE ȘI PROCEDURILE DE DECIZIE ÎN PARLAMENTUL EUROPEAN****IMPLICĂ-TE!**

- Explică cum pot cetățenii unui stat să se implice în procesul politic?

INFORMEAZĂ-TE!

Citește atent textul propus și:

3. Explică structura Parlamentului European.
4. Enumeră competențele Parlamentului European.

Parlamentul European – for al cetățenilor UE

Parlamentul European îi reprezintă pe cei peste 500 milioane de locuitori ai Uniunii. Este singura instituție a UE membrii căreia sunt aleși în mod direct de către cetățeni (Vezi sursa 2.). Numărul parlamentarilor, conform Tratatului de la Lisabona, în vigoare de la sfârșitul anului 2009, este de 751. Statele membre mai mari au un număr mai mare de deputați decât statele mai mici.

Mandatul unui deputat este de cinci ani. Pentru a desfășura mai eficient activitate, se asociază în funcție de afinitățile lor politice în grupuri politice. (Vezi sursa 1.) Numărul minim de deputați necesar pentru a constitui un grup politic este de 25. Cel puțin o pătrime din statele membre trebuie să fie reprezentate în cadrul grupului. Un deputat poate aparține unui singur grup politic.

Ca oricare for legislativ național, Parlamentul European este condus de un Președinte. Acesta este ales pentru o perioadă de doi ani și jumătate. Președintele are atribuții importante în organizarea activității Parlamentului și a organismelor sale constitutive. El reprezintă Parlamentul în relațiile externe și cu celelalte instituții ale UE. Președintele este de ajutor în activitatea sa de 14 vicepreședinții.

În vederea pregătirii ședințelor plenare ale Parlamentului, deputații se constituie în comisii permanente specializate pe anumite domenii. În cadrul comisiilor parlamentare, deputații elaborează, modifică și adoptă propuneri legislative și rapoarte. Există 20 de comisii parlamentare. O comisie este alcătuită din 25 până la 71 de deputați și are un președinte, un birou și un secretariat.

www.europarl.europa.eu/news/ro/news-room/content/20140630IPR51020/html/Martin-Schulz-reales-Președinte

Martin Schulz reales Președinte al Parlamentului European

ALTELE Comunicat de presă - Instituții / Regulamentul de procedură al PE - 01-07-2014 - 13:21

Martedì dimineață, deputații l-au reales pe Martin Schulz în funcția de Președinte al Parlamentului European, pentru un nou mandat de doi ani și jumătate. Deputatul german în vârstă de 58 de ani va conduce Parlamentul până în ianuarie 2017. El a câștigat cu 409 voturi din 612 valabil exprimate în primul tur.

Martin Schulz este primul Președinte din istoria Parlamentului European care a fost reales pentru un al doilea mandat de doi ani și jumătate.

Martin Schulz reales Președinte al Parlamentului European

În anumite cazuri, se constituie subcomisii și comisii temporare pentru investigarea anumitor subiecte specifice.

Sala plenară de la sediul din Strasbourg

Sala plenară de la sediul din Bruxelles

Sursa: <https://ro.wikipedia.org>

Atribuțiile Parlamentului European

Pe parcursul timpului, în urma adoptării unor noi tratate europene, atribuțiile Parlamentului s-au modificat. Cele mai semnificative schimbări în acest sens s-a produs odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona (2009). Atribuțiile Parlamentului European au sporit, au fost revizuite unele proceduri de adoptare a deciziilor, având ca rezultat eficientizarea activității acestuia.

Atribuțiile Parlamentului European includ următoarele domenii de acțiune:

- **Puterea legislativă.** Parlamentul împreună cu Consiliul UE adoptă marea majoritate a legislației europene, în special din domeniile care influențează viața de zi cu zi a cetățenilor UE. Într-un număr limitat de cazuri voința Parlamentului este doar consultată, ca exemplu în cazul adoptării de acorduri internaționale în cadrul politicii externe și de securitate comune.
- **Puterea bugetară.** Este o altă competență pe care Parlamentul o împarte cu Consiliul UE. Comisia Europeană înaintează proiectul de buget spre aprobare acestor instituții, care au posibilitatea de opera modificări. Competența bugetară este o prerogativă importantă a PE, o modalitate de reprezentare a intereselor cetățenilor statelor UE prin alocarea de fonduri.
- **Puterea de control democratic.** Fiind singura instituție aleasă prin sufragiu direct, Parlamentul are puterea de a trage la răspundere celelalte instituții ale UE.
- Parlamentul monitorizează activitate Comisiei Europene, inclusiv are dreptul de a aproba și destitui membrii acesteia. În acest sene, competența și integritatea comisarilor desemnați este analizată de deputații în comisii. Prin neacordarea votului de încredere, poate impune retragerea unuia din comisari. Parlamentul alege președintele Comisiei, candidatura acestuia trebuie să oglindească rezultatele alegerilor europene. Comisarilor li se solicită în mod regulat să-și apere politicile în fața Parlamentului.
- Președintele Consiliului European prezintă, după fiecare summit, un raport Parlamentului.
- Și în cazul Consiliului UE președintele, la începutul și sfârșitul mandatului, se prezintă în Parlament pentru discuții cu deputații. Și Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate se prezintă, de două ori pe an, în fața Parlamentului, pentru a-i informa pe deputați și a răspunde întrebărilor acestora.

PROCESEAZĂ INFORMAȚIA!**SURSA 1. Grupuri politice în Parlamentul European (2014)**

<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/ro/election-results-2014.html>

Studiază diagrama și:

- Determină numărul de grupuri politice formate în Parlamentul European de legislatura a opta (2014).
- Numește grupul politic cel mai influent din Parlament.
- Determină dacă deputații sunt obligați să facă parte din un anumit grup politic.

EXPRIMĂ-ȚI ATITUDINEA!**Sursa 2. „Parlamentul European. Prezența la vot”.****Studiază diagrama și:**

- Determină în ce an au avut primele alegeri directe în Parlamentul European.
- Tratatul de la Lisabona, în vigoare de la sfârșitul anului 2009, a atribuit Parlamentului European nou competențe și i-a consolidat puterea în raport cu alte instituții. Consideri că cetățenii valorifică acest drept de a avea un cuvânt mai greu de sus în determinarea priorităților Europei? Argumentează răspunsul.

COMUNICĂ ȘI DECIDE!

- Consideri că atribuțiile Parlamentului European sunt suficiente pentru a face transparentă activitatea celorlalte instituții ale UE pentru cetățeni? Argumentează răspunsul.

ACȚIONEAZĂ!

Elaborează un poster electoral prin care să convingi tinerii să participe la viitoarele alegeri europene pentru a avea un cuvânt de spus cu privire la direcția spre care se îndreaptă Europa.

Atenție! Posterul tău electoral va conține: un slogan al campaniei electorale; o reprezentare grafică (simboluri, imagini etc.) a valorilor pe care le promovezi; o siglă a formațiunii politice pe care o prezinți.

TEMA: UNIUNEA EUROPEANĂ

LECȚIA 12. ATRIBUȚIILE ȘI PROCEDURILE DE DECIZIE ÎN PARLAMENTUL EUROPEAN

A.PROIECT DIDACTIC

Competențe:

I.2. Caracterizarea mecanismelor de funcționare și/sau a acțiunilor principalelor organizații/ instituții europene;

III.3. Formularea, în prezentări orale sau scrise, a unor opinii referitoare la valorile, principiile și practicile care definesc comunitatea europeană;

Obiective operaționale:

La finele activității, elevii vor putea:

4. să descrie modul de organizare și activitatea Parlamentului European.
5. să explice principalele atribuții ale Parlamentului European.
6. să exprime opinii argumentate despre rolul Parlamentului European, ca organ reprezentativ, în exprimarea intereselor cetățenilor în spațiul european.

Resurse: hârtie A1, cariocă, careu BUNGO pe foi A4.

EVOCARE (3 min.)

Profesorul propune elevilor să reflecteze la următoarea întrebare:

- Dețineți statutul de cetățean? Cum pot cetățenii unui stat să participe la procesul politic?

N.B.: În plus, profesorul poate completa cu alte întrebări pentru a focaliza atenția elevilor spre rolul alegerilor directe, prin participare cetățenilor, în sistemul politic al unui stat.

REALIZAREA SENSULUI (30-35 min.)

Carul BINGO (grupuri mici în număr par)

7. Profesorul propune elevilor următoarea sarcină:
 - Studiați din materialul suport „Parlamentului European – for al cetățenilor UE”. Discutați în grup și decideți ce întrebări ați propune colegilor despre Parlamentul European pentru a vedea că au studiat atent tema. Scrieți întrebările în tabelul propus, câte una în fiecare locație.

N.B.: Numărul locațiilor în tabel poate fi de 6 sau 9, în funcție de viteza de lucru a colectivului de elevi.

8. Elevii studiază din materialul suport „Parlamentului European – for al cetățenilor UE”. Completează tabelul.
9. Profesorul propune grupurilor să se facă schimb de tabele (deja completate) și să răspundă în scris la întrebări.
10. Grupul ce finisează primul, citește întrebările și răspunsurile. Celelalte grupuri decid dacă au oferit răspunsuri corecte.

N.B.: Profesorul poate propune și alte modalități de prezentare a rezultatelor (ex.: prin rotație).

Modelare (în grupuri mici)

11. Profesorul propune elevilor următoarea sarcină:
 - Studiați din materialul suport „Atribuțiile Parlamentului European”. Discutați în grup și identificați posibile simboluri pentru aceste atribuții. Integrați-le într-un poster la tema „Atribuțiile Parlamentului European”.
12. Elevii studiază din materialul suport „Atribuțiile Parlamentului European”. Elaborează posterul.
13. Prezentarea posterelor.

REFLECȚIE (7 -8 min.)

GPP

- 1) Profesorul propune elevilor următoarea sarcină:
 - Considerați că atribuțiile Parlamentului European sunt suficiente pentru a face transparentă activitatea celorlalte instituții ale UE pentru cetățeni? Argumentați răspunsul.
- 2) Elevii lucrează în perechi și pregătesc răspunsul.
- 3) Elevii prezintă rezultatele. Discuții.

TEMĂ PENTRU EXTINDERE (1 min.)

Profesorul propune sarcina de la rubrica *Acționează!* din *Practicumul pentru elevi*.

- Elaborați un poster electoral prin care să convingeți tinerii să participe la viitoarele alegeri europene pentru a avea un cuvânt de spus cu privire la direcția spre care se îndreaptă Europa. Atenție! Posterul electoral trebuie să conțină: un slogan al campaniei electorale; o reprezentare grafică (simboluri, imagini etc.) a valorilor promovate; o siglă a formațiunii politice participantă la campania electorală.

TEMA: UNIUNEA EUROPEANĂ**LECȚIA 13. PROCESUL POLITIC ȘI VOCEA CETĂȚENILOR ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ****IMPLICĂ-TE!**

- Cetățenii sau guvernele trebuie să aibă un cuvânt mai greu de spus asupra felului în care sunt soluționate chestiunile europene?
- Completează tabelul propus mai jos, coloana „CUNOSC”.

Prin intermediul următoarelor instituții:	Cum europenii pot influența asupra politicilor UE?	
	CUNOSC (din temele studiate anterior)	ACTUALIZEZ (din informațiile temei date)
Parlamentul European		
Consiliul UE		
Consiliul European		
Comisia Europeană		

INFORMEAZĂ-TE!

Citește atent textul propus și:

5. explică de ce este important ca cetățenii statelor membre să participe la procesul politic din UE.
6. completează tabelul propus mai sus, coloana „ACTUALIZEZ”.

„Nu coalizăm state, ci unim oameni.”

Jean Monnet, 1952

De ce este important ca cetățenii să participe la procesul politic al UE?

Succesul edificării edificiului european este indisolubil legat de gradul de adeziune al cetățenilor la acest proiect. Nu este posibil a justifica unitatea politică și acțiunea comună a statelor membre fără a avea certitudinea că europenii se văd sau, cel puțin, se descoperă ca „apartenență” la comunitatea politică europeană. Destinul comun european nu poate fi modelat fără implicarea activă a cetățenilor. *O mare solidaritate europeană* implică ca cetățenii, nu doar elita politică, participă la acest proiect. Produsul valoric al acestui proces ar fi ca cetățenii să se identifice cu instituțiile europene, cu normele și procesele specifice Uniunii Europene. Pentru aceasta este nevoie ca cetățenii să fie informați, să înțeleagă modul de funcționare a instituțiilor europene și, cel mai important, să le pese de modul în care se dezvoltă proiectul european, să considere oportun a participa personal la soluționarea chestiunilor europene.

Prin urmare, este important ca activitatea instituțiilor europene să fie cât mai transparentă, iar cetățenii să poată să se informeze, într-un mod accesibil pentru ei, despre activitatea acestora. Dar *a cunoaște* nu este suficient. Mai mult decât orice, solidaritatea europeană poate fi dezvoltată prin sentimentul de implicare personală în procesul decizional al UE, atunci când vocea cetățenilor UE este făcută auzită. O ocazie în acest sens este dreptul de a vota la alegerile pentru Parlamentul European. Acest drept este fortificat tot mai mult pe măsură ce atribuțiile Parlamentului European sporesc.

Dar nu trebuie așteptate alegerile europene pentru a contribui, aici și acum, la alcătuirea agendei europene și a determina cursul politicilor UE. Important e ca cetățeanul să dorească să facă

acest lucru. Pot fi menționate în acest sens, forumurile de discuții online dedicate activității UE, unde fiecare se poate implica în dezbateri sau poate posta comentarii pe blogurile oficialilor europeni.

Tot mai frecvent, cetățenii aleg să se facă auziți prin asociere în ONG-uri, în mișcări politice și, recent, în crearea unor partide politice europene.

Cum cetățenii europeni participă la procesul politic al UE?

Așa cum am văzut, este o mare provocare pentru instituțiile UE de a oferi modalități eficiente și credibile pentru cetățeni de participare la procesul politic al Uniunii. Să analizăm mai jos două astfel de modalități.

Inițiativa cetățenească europeană (sau inițiativa cetățenească)

Inițiativa cetățenească europeană este o inovație adusă de Tratatul de la Lisabona. Ea oferă europenilor dreptul să solicite Comisiei Europene să pregătească o propunere legislativă. Totuși, inițiativa cetățenească europeană nu trebuie confundată cu un referendum, deoarece cetățenii nu pot elabora propriu-zis legi. Ea permite a promova/ influența anumite decizii. Există anumite condiții pentru ca o inițiativă a cetățenilor europeni să fie acceptată. Aceasta trebuie să fie susținută de cel puțin un milion de cetățeni ai Uniunii. Semnăturile (pot fi electronice) trebuie colectate timp de un an, asigurând un număr minim în cel puțin 7 țări din cele 28 de state membre. În plus, o inițiativă a cetățenilor europeni poate să se refere doar la chestiuni care intră în sfera competențelor UE și care subscriu valorilor fundamentale ale Uniunii Europene. (Vezi și sursa 1, *Procesează informația!*)

Dreptul la petiție

Adresarea de petiții constituie o posibilitate pentru cetățeni și rezidenții europeni de a comunica cu Parlamentul European, dreptul de a adresa petiții fiind unul dintre drepturile fundamentale europene. Orice cetățean al UE are dreptul de a adresa petiții Parlamentului, sub forma unei plângeri sau a unei cereri, privind o problemă care ține de unul dintre domeniile de activitate ale Uniunii. Petițiile, individuale sau de grup, pot fi adresate în formă fizică sau electronic prin intermediul site-ului internet al Parlamentului European.

Petițiile adresate Parlamentul European sunt examinate de Comisia pentru petiții. La o primă examinare, Comisia decide cu privire la admisibilitatea (acceptarea) petiției. Ulterior, în colaborare cu Comisia Europeană, este însărcinată cu soluționarea ei. Comisia poate solicita Comisiei Europene să furnizeze informații pertinente sau să formuleze o opinie cu privire la aspectele menționate de către petiționar. Comisia se poate adresa altor comisii ale Parlamentului European în cazul în care se solicită modificarea dispozițiilor legislative în vigoare. Comisia pentru petiții poate, de asemenea, să organizeze audieri sau să trimită membri în misiuni de informare la fața locului. (Vezi și sursa 2, *Procesează informația!*)

Tabele: Cele mai frecvente teme ale petițiilor înregistrate (2009-2012)

Sursa: <http://www.europarl.europa.eu>

Tema (în ordinea ponderii din 2012)	2009		2010		2011		2012	
Drepturile fundamentale	430	22.3 %	338	20.4 %	297	21.0 %	500	25.1 %
Mediul	229	11.9 %	246	14.9 %	260	18.4 %	279	14.1 %
Piața internă	142	7.4 %	135	8.2 %	116	8.2 %	143	7.2 %
Sănătatea	104	5.4 %	83	5.0 %	74	5.2 %	110	5.5 %
Drepturile consumatorilor	96	5.0 %	84	5.1 %	55	3.9 %	101	5.1 %
Bunăstarea animalelor	37	1.9 %	34	2.1 %	36	2.5 %	60	3.0 %
TOTAL petiții înregistrate	1 924		1 655		1 414		1 986	

PROCESEAZĂ INFORMAȚIA!

SURSA 1. Inițiativa cetățenească: “Fiecare inițiativă respinsă creează un milion de eurosceptici”. Interviu cu raportorul György SCHÖPFLIN (PPE, Ungaria)

„Î: Atunci când a fost lansată, în urmă cu trei ani, inițiativa cetățenească europeană a adus speranța unei implicări mai puternice a cetățenilor europeni în procesul decizional. Unde ne aflăm acum?”

R: Din cunoștințele mele, au fost lansate 51 de inițiative; niciuna dintre ele nu și-a atins obiectivul – adică o acțiune legislativă. Am vorbit cu multe persoane din societatea civilă, care spun că toate aceste lucruri sunt inutile, este o manipulare, deoarece Comisia nu va accepta pur și simplu inițiativele. Persoanele mai moderate spun, însă, că Comisia nu face o treabă foarte bună. Dar sunt speranțe că, grație Parlamentului, cu raportul meu, putem schimba acest lucru.

Comisia a mers pe calea legală, mai degrabă decât pe cea politică, nu cred că au înțeles că acesta este un mod de a implica cetățenii. Este nevoie de mult timp să strângi un milion de semnături, dar asta înseamnă că sunt un milion de oameni care se implică într-un fel. De fiecare dată când resping o inițiativă care a colectat un milion de semnături, se creează un milion de eurosceptici.

Î: Cum credeți că poate fi îmbunătățită procedura? Unele campanii au raportat probleme cu diferitele cerințe de colectare a documentelor în statele membre, iar alții spun că un an pentru a colecta un milion de semnături este o perioadă prea scurtă.

R: Sunt destul de pregătit să ascult un argument în ceea ce privește faptul că un an nu este suficient, dar, din păcate, așa este specificat în Tratat și nimic nu poate fi schimbat. Cred că a existat o idee generală, cum că ar trebui să existe unele obstacole, din cauza fricii că o să fie o mulțime de inițiative superficiale.

Accept faptul că instrumentul nu este ușor de utilizat, dar cred că el poate fi făcut să funcționeze. Marea problemă constă în faptul că lansarea unei inițiative este mult mai scumpă decât cred oamenii. Cei care au trecut peste pragul acesta au avut susținători, dar atunci există o teamă reală că o afacere mare va acapara inițiativa.”

<http://www.europarl.europa.eu>

Studiază sursa și:

- identifică opinia interlocutorului despre eficiența inițiativei cetățenești ca modalitate de participare a cetățenilor la procesul politic al UE.

SURSA 2. Petiții adresate Parlamentului European: *Incompatibilitatea cu legislația UE a legii privind amenajarea urbană a regiunii Valencia, Spania*

„Numeroase petiții, semnate de peste 15 000 persoane, au contestat o lege privind amenajarea urbană adoptată de către regiunea autonomă Valencia care, potrivit petiționarilor, le încălca drepturile de proprietari de bunuri imobiliare. Comisia pentru petiții a organizat două misiuni de informare la Valencia. Acțiunea Comisiei a determinat autoritățile regiunii autonome Valencia să modifice legislația, Parlamentul fiind invitat să propună recomandări în materie. Recomandările au făcut obiectul unei rezoluții adoptate în decembrie 2005. În 2006, Parlamentul a primit o petiție în care se afirma că autoritățile din Alicante, neținând seama de abrogările [operate], au adoptat planuri de amenajare urbană fără respectarea reglementărilor europene în materie de mediu și de achiziții publice. Comisia de petiții a organizat o misiune de informare la fața locului ale cărei rezultate au constituit tema unei rezoluții a Parlamentului, adoptată în iunie 2007. Timp de mai multe luni, aceste recomandări au rămas fără ecou în rândul autorităților locale în cauză. Comisia Europeană a decis în cele din urmă să înainteze o acțiune împotriva Spaniei la Curtea de Justiție pentru nerespectarea

Directivei privind achizițiile publice. La solicitarea Comisiei pentru petiții, Comisia Europeană a deschis, de asemenea, o anchetă privind mai mult de 250 de proiecte de amenajare urbană care nu respectau Directiva-cadru privind apa. În cele din urmă, în martie 2009, [...] Parlamentul a adoptat o rezoluție privind impactul urbanizării extensive din Spania asupra drepturilor individuale ale cetățenilor europeni, asupra mediului înconjurător și asupra aplicării legislației UE. Rezoluția invita guvernul Spaniei și autoritățile regionale să efectueze o examinare amănunțită a actelor normative care afectau drepturile proprietarilor privați pentru a le alinia la reglementările UE. În urma acestor acțiuni, autoritățile din Alicante au renunțat la planurile de amenajare urbană prevăzute pentru satul Parcent.”

<http://www.europarl.europa.eu>

Studiază sursa și:

- identifică acțiunile Parlamentului European, inclusiv ale Comisiei pentru petiții, și cele ale Comisiei Europene în vederea soluționării petiției.

COMUNICĂ ȘI DECIDE!

Studiu caz: Un grup de europeni au colectat un milion de semnături prin care solicită Comisiei Europene să pregătească o propunere legislativă privind introducerea uniforme școlare în toate instituțiile de învățământ primar din statele membre ale UE.

Studiază materialul suport al temei și:

- decide dacă cazul propus mai sus poate fi subiectul unei inițiative civice europene.

EXPRIMĂ-ȚI ATITUDINEA!

Studiază sursele 1, 2 (propuse mai sus) și:

- exprimă-ți argumentat opinia despre eficiența și credibilitatea pentru europeni a *inițiativei cetățenești* și a *dreptului la petiție* ca modalități de participare la procesul politic al UE.

ACȚIONEAZĂ!

Consultă *Portalul pentru petiții* al Parlamentului European (<https://petiport.secure.europarl.europa.eu/petitions>). Studiază petițiile pentru care termenul de exprimare a sprijinului n-a expirat. Selectează o petiție ce abordează un subiect relevant pentru tine. Din perspectiva unui deputat al Parlamentului European, elaborează un discurs prin care să susții cererea/ inițiativa petiționarului/ petiționarilor.

TEMA: UNIUNEA EUROPEANĂ**LECȚIA 13. PROCESUL POLITIC ȘI VOCEA CETĂȚENILOR ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ****A.PROIECT DIDACTIC****Competențe:**

I.2. Caracterizarea mecanismelor de funcționare și/sau a acțiunilor principalelor organizații/ instituții europene;

III.3. Formularea, în prezentări orale sau scrise, a unor opinii referitoare la valorile, principiile și practicile care definesc comunitatea europeană;

Obiective operaționale:**La finele activității, elevii vor putea:**

7. să enumere modalități prin care vocea cetățenilor se face auzită în spațiul politic european.
8. să aprecieze eficiența inițiativei civice europene ca modalitate de participare a cetățenilor la procesul decizional al UE.
9. să exprime opinii argumentate despre importanța dreptului de a adresa petiții ca modalitate de participare a europenilor la procesul politic din UE.

Resurse: foi A1 sau A4 pentru a nota studiile de caz la inițiativa civică europeană, cariocă (după caz).

EVOCARE (3-5 min.)

Elevilor li se propune să reflecteze la următoarele întrebări:

- Cum cetățenii unui stat pot influența asupra procesului decizional?
- Cum europenii pot influența asupra politicilor UE?

REALIZAREA SENSULUI (10 min.)*Numbered Heads Together*

14. Elevii sunt organizați în grupuri mici, fiecărui membru i se atribuie un număr.
15. Elevii studiază textul lecției de ce... *Și cum cetățenii europeni participă la procesul politic al UE.*
16. Profesorul pune întrebări asupra textului citit; elevii discută.
17. Din fiecare grup răspunde doar elevul al cărui număr a fost numit de profesor.

REFLECȚIE (20-25 min.)*Recenzie prin rotații (grupuri mici)*

1. Profesorul decide modalitatea prin care se va face „rotația” cazurilor.
 - Varianta 1: dacă există posibilitate ca grupele să circule prin sala de clasă, cazurile sunt scrise pe foi A1 și sunt afișate în sala de clasă.
 - Varianta 2: cazurile sunt scrise pe foi A4, un elev din grup este desemnat pentru a transmite fișa grupului următor.
2. Profesorul pregătește fișele cu studiile de caz despre inițiativa civică europeană (câte unul pe foaie).

Posibile studii de caz pentru inițiativa civică europeană

Cazul nr.1. Un grup de europeni au hotărât să colecteze un milion de semnături pentru a

solicită Comisiei Europene să pregătească o propunere legislativă privind introducerea pedepsei cu moartea.

Cazul nr.2. Un grup de europeni au colectat un milion de semnături prin care solicită Comisiei Europene să pregătească o propunere legislativă privind introducerea uniforme școlare în toate instituțiile de învățământ primar din statele membre ale UE.

Cazul nr.3. Un grup de europeni, timp de un an, au colectat 1,5 mil. de semnături din nouă state membre prin care solicită Comisiei Europene să introducă următorul amendament la legea...

N.B.: În funcție de numărul de elevi în clasă, numărul de cazuri propuse poate fi mărit.

3. Elevii sunt organizați în 3 grupuri.
4. Profesorul anunță regulile de activitate:
 - Elevii din grup citesc cazul, discută și scriu opinia grupului despre caz.
 - La semnalul profesorului, se trece la studierea următorului caz. Elevii citesc cazul și opinia care a fost scrisă de grupul precedent, discută și apoi adaugă propriile comentarii.
 - Activitatea se repetă până fiecare caz revine la grupul inițial.
5. Profesorul propune grupurilor următoarea sarcină: Studiați cazul propus în fișă. Din ipostaza de comisar european, decideți dacă cazul propus mai sus poate fi subiectul unei inițiative civice europene.
6. Prezentarea rezultatelor.

REFLECȚIE (5-7 min.)

Profesorul propune elevilor să studieze sursa 1 și 2 din tema lecției și să reflecteze la următoarea sarcină: exprimați-vă argumentat opinia despre eficiența și credibilitatea pentru europeni a inițiativei cetățenești și a dreptului la petiție ca modalități de participare la procesul politic al UE.

TEMĂ PENTRU EXTINDERE (1 min.)

Profesorul propune sarcina de la rubrica *Acțiunează!* din *Practicumul pentru elevi*. Consultă *Portalul pentru petiții* al Parlamentului European (<https://petiport.secure.europarl.europa.eu/petitions>). Studiază petițiile pentru care termenul de exprimare a sprijinului n-a expirat. Selectează o petiție ce abordează un subiect relevant pentru tine. Din perspectiva unui deputat al Parlamentului European, elaborează un discurs prin care să susții cererea/ inițiativa petiționarului/ petiționarilor

TEMA: CADRUL JURIDIC EUROPEAN**LECȚIA 17. STUDIU DE CAZ: LIBERA CIRCULAȚIE A PERSOANELOR****IMPLICĂ-TE!**

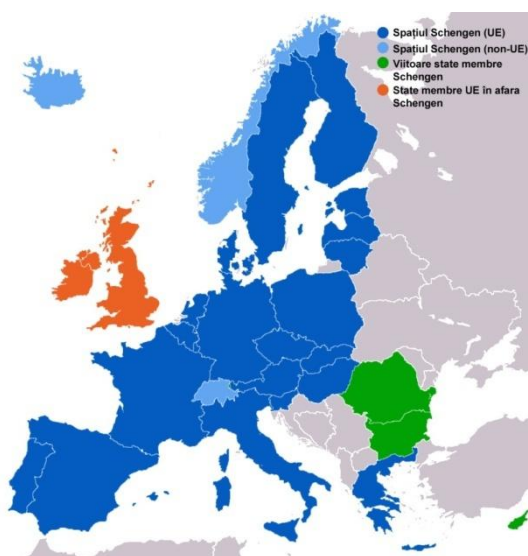
- Examinează imaginea. Cu ce evenimente din viața familiei sau evenimente istorice se asociază această fotografie?
- Când și unde crezi că putea fi făcută fotografia?
- Ce semnifică în istoria secolului XX frontiera cu sârmă ghimpată?

INFORMEAZĂ-TE ȘI PROCESEAZĂ INFORMAȚIA!

- Citește informația propusă și completează tabelul.

Am știut	Am aflat	Este util să cunosc

Sensul inițial al conceptului de liberă circulație a persoanelor s-a schimbat în timp. Primele prevederi în materie, datând din 1957, incluse în Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene s-au referit la libera circulație a lucrătorilor și la libertatea de stabilire, înțelese ca drepturi ale angajaților sau prestatorilor de servicii. Tratatul de la Maastricht a introdus noțiunea de cetățenie a UE (1992), de care se bucură automat fiecare cetățean al unui stat membru. Fundamentul dreptului persoanelor de a circula și a se stabili liber pe teritoriul statelor membre constă tocmai din această cetățenie a UE. Tratatul de la Lisabona a confirmat acest drept care este, de asemenea, inclus în dispozițiile generale referitoare la Spațiul de libertate, securitate și justiție. Instituirea unei piețe interne fără obstacole în calea liberei circulații a persoanelor a fost jalonată de încheierea celor două Acorduri Schengen, respectiv Acordul Schengen propriu-zis din 14 iunie

1985 și Convenția de punere în aplicare a acordului, semnată la 19 iunie 1990 și care a intrat în vigoare la 26 martie 1995.

Statele membre ale UE care participă la spațiul Schengen

1995: Belgia – Franța – Germania – Luxemburg – Țările de Jos – Portugalia – Spania

1997: Austria – Italia

2000: Grecia

2001: Danemarca – Finlanda – Suedia

2007: Republica Cehă – Estonia – Ungaria – Letonia – Lituania – Malta – Polonia – Slovacia – Slovenia

State din afara UE care participă la spațiul Schengen

2001: Islanda – Norvegia

2008: Elveția

2011: Liechtenstein

State membre ale UE care se află în proces de aderare la spațiul Schengen

Bulgaria – România

State membre ale UE care nu participă la spațiul Schengen

Croația – Cipru – Irlanda – Regatul Unit

Spațiul Schengen este o zonă de circulație liberă în [Europa](#), conformă cu [Acordul de la Schengen](#). Statele membre ale acestui spațiu au eliminat sau vor elimina controalele pentru persoane la [frontierele](#) dintre ele, astfel încât este (sau va fi) posibilă trecerea frontierei între oricare două asemenea state fără prezentare de acte de identitate și fără opriri pentru control.

Schengen este o localitate (cu peste 1500 locuitori) vinicolă în [Luxemburg](#), aflată la întretăierea granițelor dintre [Germania](#), [Franța](#) și [Luxemburg](#). Localitatea Schengen a devenit faimoasă la [14 iunie 1985](#), când pe vasul „*Princesse Marie-Astrid*”, navigând pe râul [Mosel](#), cinci reprezentanți a 5 state din [Uniunea Europeană](#), Germania, Franța, [Belgia](#), [Olanda](#) și Luxemburg, au semnat „[Tratatul de la Schengen](#)”, privind controlul frontierelor interne. În prezent, 27 țări europene sunt părți în cadrul acordului.

- ✓ Dacă sunteți cetățean al UE, nu sunteți obligat să prezentați cartea de identitate sau pașaportul când călătoriți dintr-un stat membru al spațiului Schengen în altul.

Chiar dacă nu trebuie să prezentați pașaportul la control atunci când vă deplasați dintr-o țară aparținând spațiului Schengen în alta, este **totuși foarte important să aveți asupra dumneavoastră fie pașaportul, fie cartea de identitate**. Astfel, vă veți putea identifica la îmbarcarea în avion sau în cazul unui eventual control al poliției, de exemplu. Țările UE din spațiul Schengen au dreptul să adopte norme naționale potrivit cărora trebuie să puteți prezenta oricând documente de identitate atunci când sunteți pe teritoriul lor.

Atenție! Permisul de conducere sau cardul bancar nu sunt acceptate ca documente de călătorie sau ca dovezi ale identității.

- ✓ Dacă sunteți cetățean al unei țări terțe și doriți să călătoriți pe teritoriul UE, veți avea nevoie de un pașaport:
 - care să rămână valabil cel puțin încă 3 luni de la data la care intenționați să părăsiți țara din UE pe care o vizitați

**Ce poate solicita și întreba
Poliția de Frontieră la intrarea în UE?**

- Pașaportul biometric valabil (cel puțin 6 luni de la data întoarcerii în țară)
- Scopul clar al călătoriei și destinația (călătorie de afaceri, turism, vizită la prieteni sau rude, studii pînă la 90 de zile etc). În vederea justificării scopului călătoriei, poliștii de frontieră ar putea solicita:

<p>Turism, vacanță</p> <ul style="list-style-type: none"> • bilet tur-retur (avion, autobuz, tren etc) • rezervarea la hotel <p>Participarea la conferințe/ seminare/reuniuni de afaceri/etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> • invitația/agenda conferinței/ seminarului/evenimentului la care participați <p>Călătoria cu automobilul</p> <ul style="list-style-type: none"> • cartea verde — asigurare internățională pentru autovehicule 	<p>Vizita la rude/prieteni</p> <ul style="list-style-type: none"> • datele de contact ale persoanei care vă invită (adresa, număr de telefon etc.) • o copie a permisului de ședere a persoanei la care mergeți <p>Tratament</p> <ul style="list-style-type: none"> • confirmarea din partea instituției medicale la care mergeți sau recomandarea instituției medicale din Republica Moldova pentru efectuarea tratamentului la instituția din statul membru UE
--	---

- care să fi fost eliberat în ultimii 10 ani.
- Este posibil să aveți nevoie și de o viză. Pentru a o obține, adresați-vă consulatului sau ambasadei țării pe care o vizitați. Dacă viza dumneavoastră este emisă de o țară din spațiul Schengen, aceasta vă permite automat să călătoriți și în celelalte țări din spațiul Schengen.

- ✓ Dacă sunteți cetățean al R. Moldova puteți călători fără vize începând cu 28 aprilie 2014. Decizia de a liberaliza regimul de vize pentru cetățenii R.Moldova a fost prevăzut prin Regulamentul UE al parlamentului european și al Consiliului în 3 aprilie 2014. Pentru a circula avem nevoie de pașaportul biometric valabil 6 luni de la întoarcerea în țară. Putem rămâne în UE 90 de zile la rând sau 90 de zile în sumă. La intrarea în UE poliția de frontieră poate cere diverse informații (vezi informația alăturată)

Sursă:

<http://www.mfa.gov.md>

Ce presupune liberalizarea regimului de vize?

Libera circulație în spațiul Schengen care include statele membre ale UE:

Austria	Franța	Lituania	Portugalia	Slovenia	Bulgaria
Belgia	Grecia	Luxemburg	Republica Cehă	Spania	Cipru
Danemarca	Germania	Malta	Slovacia	Suedia	Croația
Estonia	Italia	Olanda	Ungaria		România
Finlanda	Letonia	Polonia			

+ state non-membre ale UE (dar care fac parte din spațiul Schengen): Islanda, Norvegia, Elveția și Liechtenstein.

Excepție: Marea Britanie și Irlanda. Pentru a aplica pentru viză, contactați Centrul de solicitare a vizelor britanice

COMUNICĂ ȘI DECIDE!

- Rezolvă cazurile propuse, argumentând decizia cu trimitere la informația lucrată anterior.

Cazul 1. Lars este cetățean suedez și merge în vacanță cu avionul în Spania. Are asupra sa o carte de identitate emisă de bancă pe care o poate folosi în Suedia ca dovadă a identității. Poate avea situații neprevăzute?

Cazul 2. Andrei este cetățean moldovean, are pașaport biometric. Pleacă în Portugalia în vizită la rude. Este invitat de către prietenul său să-l viziteze în Anglia. Poate merge Andrei în vizită?

Cazul 3. Alina este din România și învață la un colegiu în Olanda. Colegii de școală a Alinei au decis să viziteze România. Trebuie să-și ia pașapoartele sau sunt suficiente actele de identitate olandeze?

Cazul 4. Familia Neagu, ceățeni moldoveni, pleacă în călătorie de vacanță în Austria. La vama între România și Ungaria li s-a soliciat actele confirmatoare ale rezervărilor de hotel. Are dreptul poliția de frontieră să ceară asemenea informații?

EXPRIMĂ-ȚI ATITUDINEA!

„Nu mai avem soluții facile. Nu ne mai rămân decât opțiuni dificile“. Miniștrii de interne ai țărilor membre ale Uniunii Europene au convenit să accelereze adoptarea planurilor de suspendare a zonei de circulație liberă Schengen, pregătind astfel terenul pentru introducerea de controale la frontiere pe o perioadă de până la doi ani.

Germania și-a exprimat susținerea pentru propunerea ce vizează suspendarea Spațiului Schengen ca parte a unei serii de măsuri menite să atenueze criza refugiaților. Propunerea de a permite statelor să impună controale temporare la frontiere a fost lansată săptămâna trecută de Luxemburg, care deține președinția rotativă a Consiliului European. În conformitate cu Articolul 26 al reglementărilor privitoare la Spațiul Schengen, statele membre pot introduce controale suplimentare dacă există „probleme grave persistente“ la granița blocului, o condiție care, potrivit oficialilor UE, se potrivește cu situația din Grecia.

"Miniștrii au convenit că, dacă există probleme serioase care pun în pericol spațiul, trebuie să avem un cadru european comun pentru gestionarea frontierelor pentru șase luni și chiar mai mult", a declarat după reuniune ministrul luxemburghez pentru Migrație, Jean Asselborn.

Articol publicat în ediția tipărită a Ziarului Financiar din data de 07.12.2015

<http://www.mediafax.ro/externe/financial-times>

- Citește articolul propus. Crezi că este o decizie corectă revenirea la controlul de frontieră în cadrul UE?
- Cum crezi, "închiderea" frontierelor este o situație temporară sau poate deveni o stare de fapt în Uniunea Europeană? Argumentează răspunsul.
- Ce înseamnă pentru cetățenii R. Moldova această decizie?

ACȚIONEAZĂ!

- Realizează un sondaj în comunitatea ta și identifică atitudinea față de liberalizarea regimului de vize pentru R. Moldova.
- Alege forma în care să prezinți rezultatele complete ale sondajului în clasă.

TEMA: Cadrul juridic european**Lecția 17. Studiu de caz. Libera circulație a persoanelor****PROIECT DIDACTIC****Competență:**

Analiza evenimentelor, fenomenelor specifice procesului de integrare europeană în diferite perioade;

Obiective operaționale:

La finele activității elevii vor putea:

- Să identifice prevederile cadrului legislativ privind libera circulație a persoanelor;
- Să rezolve situații-problemă privind libera circulație pentru cetățenii R. Moldova și a Uniunii Europene, aplicând prevederile cadrului legislativ;
- Să-și exprime argumentat opinia privind libera circulație a persoanelor în Uniunea Europeană în situații de criză.

EVOCARE (5 min.)**Fotolimbaj/Discuție dirijată**

1. Profesorul propune elevilor să studieze fotografia din *Practicum pentru elevi* și formulează sarcinile:

- Cu ce evenimente din viața familiei sau evenimente istorice se asociază această fotografie?
- Când și unde crezi că putea fi făcută fotografia?
- Ce semnifică în istoria secolului XX frontiera cu sârmă ghimpată?

2. Elevii formulează răspunsuri, formulând experiențe personale.

3. Profesorul dirijează prezentarea răspunsurilor.

REALIZAREA SENSULUI (20 min.)

1. Elevii vor citi informația din *Practicum pentru elevi* și vor structura informația în tabel, indicând lucrurile cunoscute, informația nouă și cea utilă în viața cotidiană. Se va face o prezentare succintă.

2. Profesorul va insista pe detaliile care privesc citirea și înțelegerea informației de pe hartă.

REFLECȚIE (5-8 min.)**Instruire reciprocă**

Elevii vor avea drept sarcină rezolvarea individual a celor 4 probleme propuse. După îndeplinirea sarcinii vor trebui să comunice cu colegul de bancă pentru confrunța/discuta rezolvarea corectă a cazului.

EXPRIMĂ-ȚI ATITUDINEA!**Discuție dirijată (10 min.)**

1. Elevii citesc informația propusă. și realizează următoarele sarcini:

- Crezi că este o decizie corectă revenirea la controlul de frontieră în cadrul UE?
- Cum crezi, "închiderea" frontierelor este o situație temporară sau poate deveni o stare de fapt în Uniunea Europeană? Argumentează răspunsul.

2. Profesorul monitorizează discuția, insistând pe actele normative fundamentale ale UE: Tratatul de la Maastricht (în tema *Cetățenia Europeană*), Tratatul de la Lisabona;
3. Dacă se dispune de timp în clasă, pot fi discutate și caricaturile din *Informațiile suplimentare*

INFORMAȚII SUPPLEMENTARE

Libera circulație în sau din Germania a fost suspendată temporar: regula de bază a spațiului Schengen nu e valabilă la frontierele interne ale țării. Ministrul german de Externe Steinmeier a declarat introducerea controlului la frontieră.

"În aceste momente Germania reintroduce din nou, temporar, controlul la frontierele interne. Până când o atenție deosebită va fi acordată graniței cu Austria – a declarat ministrul. - Scopul acestei măsuri constă în limitarea fluxului de refugiați în Germania și revenirea la înregistrarea organizată la intrarea în țară. Această măsură este introdusă din motive de securitate și este prevăzută de Codul de Frontieră Schengen. Partenerii noștri austrieci au fost informați cu privire la acest lucru".

Acordul Schengen prevede anularea controlului pașapoartelor și a vizelor la frontierele interne ale 26 de state ale Uniunii Europene.

De îndată însă ce Berlinul oficial a anunțat introducerea controlului la frontieră că despre măsuri similare au anunțat și Austria (la granița cu Ungaria), și Slovacia (la granița cu Ungaria și Austria).

Despre intenția de a urma exemplul vecinilor zonei Schengen au comunicat Polonia și Țările de Jos, care planifică să efectueze verificări selective ale documentelor la frontierele sale.

Pentru cetățenii Republicii Moldova, care călătoresc prin Europa, acest lucru înseamnă o verificare suplimentară a pașapoartelor (a pașaportului biometric sau a pașaportului obișnuit cu viza corespunzătoare aplicată în el) la trecerea frontierelor acestor țări cu transport rutier sau feroviar.

Iar moldovenii care își au domiciliul permanent sau temporar în zona Schengen (muncă, studii, reunirea familiei etc.), este de dorit să aibă asupra lor pașaportul cu viza corespunzătoare (tip D) sau permis de ședere permanentă/ permis de ședere temporară / alt document care să confirme șederea lor pe termen lung.

<http://www.viza.md>

EXTINDERE (2 min.)

- Realizează un sondaj în comunitatea ta și atitudinea față de liberalizarea regimului de vize pentru R. Moldova.
- Alege forma în care să prezinți rezultatele complete ale sondajului în clasă.
- Realizează un identifică

N.B. Profesorul va insista pe ideea de a solicita în sondaj răspuns deschis, cu reliefaarea beneficiilor sau a limitelor regimului de vize. De asemenea, fiecare elev este încurajat să aleagă propria formă de prezentare a rezultatelor (poster, prezentare power point, diagramă comentată, grafic, interviu video)

Tema: Integrarea economică europeană

Lecția 19. Studiu de caz. Moneda unică europeană – element fundamental de coeziune economică a UE

IMPLICĂ-TE!

- Cercetează bancnotele din imaginile propuse. Fii atent la următoarele detalii: stat emitent, anul apariției, valoare, simbolurile regimului politic al statului emitent.
- Redactează un text argumentativ, succint, pentru următoarea afirmație *Moneda este oglinda valorilor statului.*

INFORMEAZĂ-TE!

1. Moneda euro – sinteză europeană

 Monedele, pe lângă funcțiile practice, economice, reprezintă o sursă importantă de identitate și simbolism național. De obicei, decorate cu chipuri ale unor personalități naționale: artiști, scriitori, politicieni, oameni de știință, personalități istorice, monedele transmit un sentiment de mândrie și prestigiu. Institutul Monetar European, conștient de faptul că apariția monedei unice joacă un rol în stabilirea încrederii publice atât în aspectul politic cât și în cel economic al unei Europe unificate, a gândit principiile de design a noii monede.

În conformitate cu condițiile concursului:

- ✓ Cel 7 bancnote reflectă o anumită perioadă din istoria Europei: Clasicismul, Romantismul, Goticul, Renașterea, Barocul, epoca fierului, a sticlei, și perioada modernă.
- ✓ Modelul câștigător al concursului (designer austriac Robert Kalina) are "poduri, porți și ferestre", fără avea un model european anume, dar care pot fi recunoscute în mai multe locuri din Europa.

- ✓ Pe fiecare bancnotă apar cele 12 stele ale Uniunii Europene, pe o fereastră deschisă, iar reversal are un pod imaginar, alături de harta Europei.
- ✓ Toate monedele europene au pe avers harta deschisă a Europei cu cele 12 stele ale Uniunii Europene, iar pe revers sunt prezentate simboluri naționale.
- ✓ Toate monedele, indiferent de țara de origine, sunt acceptate ca mijloc de plată în toată zona monedei unice.
- ✓ Simbolul monedei unice are la origine litera grecească "epsilon".

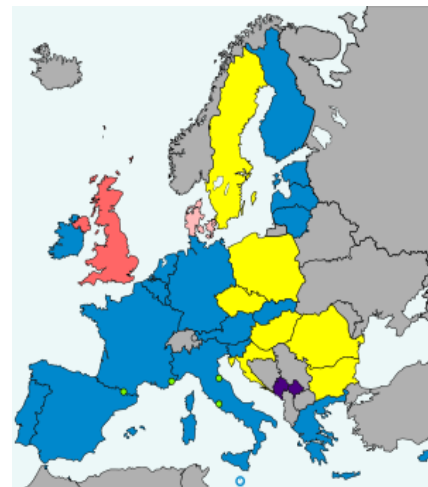
- Identifică în caracteristicile grafice ale bancnotelor și monedelor elementele caracteristice civilizației europene.
- Demonstrează că monedele euro rămân a fi o sursă de mândrie națională.

2. Zona euro- spațiul unității politice și economice europene

„Introducerea monedei euro va crea noi șanse și oportunități. Va stimula procesul de integrare europeană, atât politic cât și economic, și va contribui la instaurarea păcii și prosperității în viitor. Totuși, această șansă și aceste oportunități nu se vor realiza în mod automat. Va fi nevoie de efort din partea tuturor celor implicați și de îndeplinirea anumitor condiții.”

(W. Duisenberg, primul președinte al Băncii Centrale Europene)

Zona euro cuprinde cele 19 state care au adoptat euro ca monedă unică. Inițial, în 1 ianuarie 1999, când a fost introdusă moneda, zona avea 11 țări, astăzi sunt 19. Trei țări nu au fost de acord cu adoptarea monedei, decizia fiind luată prin referendum. Patru "micro-state" prin acorduri monetare s-au atașat zonei euro. Moneda euro este utilizată de peste 340 mln. de oameni, fiind cea de-a doua zonă monetară a lumii după dolarul american. Restul statelor membre ale UE, urmează conform acordului de aderare să asocieze în timp la moneda unică, când vor fi îndeplinite toate condițiile financiare cerute de BCE.

- Identifică pe hartă statele europene care au tangență cu zona euro.

3. Banca Centrală Europeană - "paznicul constituțional al euro"

adaptare didactică după Christian N. Chabot (2000)

Înființată în 1998, BCE are sediul în orașul Frankfurt, Germania în "Turnul Europei".

Responsabilitățile BCE:

- "a menține stabilitatea prețurilor",
- Gestionează moneda euro;
- Sprijină politica economică și monetară a UE;
- Protejează rezervele financiare ale UE;
- Autorizează tipărirea monedelor de către țările din zona euro;
- Gestionează rezervele valutare străine din zona euro, precum și cumpărarea și vânzarea de valută pentru a echilibra cursurile de schimb;

N.B. BCE este considerată astăzi drept cea mai independentă bancă creată vreodată, adică "imună la interesele și influențele guvernelor". Nu împrumută bani guvernelor din UE. UE i se solicită să accepte politicile BCE, fără nici un amestec sau interferență temporară. Statutul BCE poate fi modificat doar prin modificarea Tratatului UE.

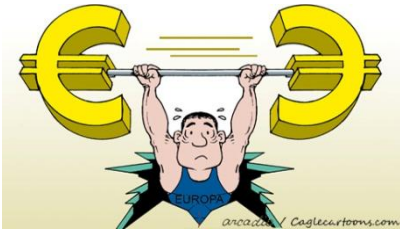
- Apreciază în baza informației sarcinile și gradul de credibilitate al BCE.

PROCESEAZĂ INFORMAȚIA!

Citește informația propusă în tabel: Beneficiile monedei unice

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Când are loc achitarea plăților pentru mărfurile importate, este necesar să se convertească moneda națională în moneda exportatorului sau în moneda convertită prin contract. Banca va adăuga comision pentru operațiunea de schimb valutar. Nemijlocit, pentru firmele cu volum mare de mărfuri, vor crește costurile, deci și prețul mărfurilor suportate de consumatori. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fiecare țară membră renunță la controlul asupra politicii monetare, care va fi transferată BCE. Statele membre se obligă să controleze și să mențină deficitul bugetar, deci să existe o politică monetară coordonată. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cu o singură monedă guvernele cu o disciplină financiară vor avea interesul ca și ceilalți membri să ajungă la același nivel. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Noua monedă euro va fi una dintre cele mai puternice monede din lume, alături de dolarul american și yenul japonez. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Moneda europeană va întări identitatea europeană. 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Comparația directă a prețurilor și a salariilor va stimula competiția în interiorul Europei, conducând la prețuri mici pentru consumatori și oportunități mai bune în investiții pentru afaceri. 	

- În casetele alăturate lipsesc criteriile beneficiilor aduse de euro. Distribuie criteriile în funcție de descrierea beneficiului. Criterii: putere, reducerea costurilor pentru schimburile valutare, disciplina financiară, identitatea europeană, politică monetară coordonată, transparență și competiție.
- Imaginează-ți că ești turist sau antreprenor. În ce măsură moneda unică facilitează activitatea ta economică sau agreementul. Argumentează răspunsul.

EXPRIMĂ-ȚI ATITUDINEA!

Studiază sursele și:

- identifică cele două opinii despre moneda euro.
- alege una dintre surse care reflectă punctul tău de vedere în această dispută, argumentează alegerea.

COMUNICĂ ȘI DECIDE!

- Citește sursa propusă. Mulți cetățeni ai Republicii Moldova sunt și cetățeni ai României, nemijlocit, din 1 ianuarie 2007 și cetățeni europeni. Discută cu colegii: în ce măsură moneda euro contribuie la unificarea atât economică cât și politică a Uniunii Europene.

"Au trecut deja aproape 135 de ani de la înființarea Băncii Naționale a României și este posibil ca la 140 de ani un nou pas să fie făcut spre o altă monedă. Fără a desființa instituția, România urmează să adopte o monedă – euro – în care, poate, aceleași sentimente și speranțe să fie investite pentru o nouă alonjă [perioadă, n.n.] de timp, de data aceasta contopite cu cele ale "cetățeanului european", acesta din urmă fiind privit ca un factor multiplicator al încrederii împărtășite într-un spațiu politic și economic extins la scară continentală."

(Dr. Napoleon Pop, Director Științific Interimar, Institutul de Economie Mondială, *A VORBI DESPRE EURO*)

(ideile prezentate de autorul acestui articol au fost dezvoltate în cadrul unui studiu al Institutului de Economie Mondială elaborat în 2014, studiu care face parte dintr-o serie de studii anuale dedicate aspectelor trecerii la moneda unică în toate statele membre UE care beneficiază de derogare)

ACȚIONEAZĂ!

- Alege una dintre sarcini și realizează-o individual sau în pereche:
 1. Află mai multe despre activitatea Băncii Centrale Europene într-un joc on-line.
<https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/topfloor/html/index.swf?width=1000&height=750&language=ro>
 2. Realizează un poster pentru elevii de gimnaziu cu genericul *Iată ce merită să cunoști despre moneda euro*.
 3. Construiește un discurs public argumentat pentru afirmația unor decidenți politici europeni: dacă "euro cade, cade și Uniunea".

TEMA: INTEGRAREA ECONOMICĂ EUROPEANĂ

Lecția 19. Studiu de caz: Moneda unică europeană – element fundamental de coeziune economică a UE

PROIECT DIDACTIC

Competență:

Utilizarea critică a surselor despre esența/ impactul procesului de integrare europeană.

Obiective operaționale:

La finele activității elevii vor putea:

- să identifice elementele simbol ale civilizației europene în moneda europeană;
- să aprecieze rolul instituțiilor monetare în dezvoltarea economică a UE;
- să exprime opinii argumentate referitoare la rolul monedei unice în consolidarea unității politice și economice a UE;

EVOCARE (8-10 min.)

- Elevilor li se propune să studieze bancnotele din tema propusă (vezi *Practicumul pentru elevi*, Implică-te!) cu atenționare de a identifica detaliile simbol (stat emitent, anul apariției, valoare, simbolurile regimului politic al statului emitent).
- Construirea unui argument pentru afirmația *Moneda este oglinda valorilor statului – PRES.*
- Elevii pot citi 2-3 texte în clasă.

REALIZAREA SENSULUI (25 min.)

Instruire reciprocă (15 min.)

1. Elevii vor fi împărțiți în grupuri câte 3. Fiecare elev din grup va lucra cu câte un aspect al temei: Moneda euro – sinteză europeană; Zona euro- spațiul unității politice și economice europene; Banca Centrală Europeană - "paznicul constituțional al euro".
 2. Informațiile valoroase/interesante, sarcinile realizate din fiecare aspect al temei va fi prezentat colegilor din grupul mic, luându-se și notițe în caiet.
- N.B. Este important ca profesorul să urmărească ca elevii să lucreze în grupurile mici în baza suporturilor documentare propuse.

Lucru în baza suportului documentar (10 min.)

1. Profesorul le propune elevilor să studieze informația din tabelul de la rubrica *Procesează informația!*
2. Elevii realizează sarcina 1: raportează criteriul propus la descrierea lui în tabel.
3. Elevii argumentează valoarea monedei unice în funcție de rolul ales din sarcina 2.

REFLECȚIE (8-9 min.)**Lucru cu sursele: caricatură și opinie**

1. Elevilor li se propune să aleagă una dintre sursele-suport de la *Exprimă-ți atitudinea și Comunică și decide* și să argumenteze propriul lor punct de vedere asupra problemei.
2. Elevii prezintă propriul punct de vedere, argumentat în clasă.

EXTINDERE (1 min.)

- Alege una dintre sarcini și realizează-o individual sau în pereche:
- 4. Află mai multe despre activitatea Băncii Centrale Europene într-un joc on-line.
<https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/topfloor/html/index.swf?width=1000&height=750&language=ro>
- 5. Realizează un poster pentru elevii de gimnaziu cu genericul *Iată ce merită să cunoști despre moneda euro*.
- 6. Construiește un discurs public argumentat pentru afirmația unor decidenți politici europeni: dacă “euro cade, cade și Uniunea”.

MATERIAL SUPLIMENTAR (figuri, diagrame, date statistice preluate după Christian N. Chabot, *Euro – moneda europeană*, Editura Teora, București, 2000, p.14, 20)

Introducerea euro în trei faze

A	<p>Faza A: Pregătirea pentru Uniunea Economică și Monetară, de la 2 mai 1998 la 1 ianuarie 1999 (a durat 8 luni)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Au fost stabilite țările participante • Au fost anunțate ratele permanente bilaterale de schimb între monedele naționale • Institutul Monetar European s-a transformat în Banca Centrală Europeană • Producerea pentru prima dată a bancnotelor și monedelor euro
B	<p>Faza B: Începutul Uniunii Economice și Monetare, de la 1 ianuarie 1999 la 1 ianuarie 2002 (durează 3 ani)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ratele de schimb între euro și toate monedele naționale se blochează în mod irevocabil • Se introduce euro ca monedă pentru tranzacțiile "scripturale" • Banca Centrală Europeană preia responsabilitățile pentru politica monetară în zona monedei unice • Toate noile obligațiuni ale guvernelor din țările participante se emit în euro • Piețele financiare, piețele de schimb și sistemele de compensare trec imediat la utilizarea euro • Firmele și persoanele fizice trec la euro în baza regulii "nici o obligație, nici o interdicție"
C	<p>Faza C: Schimbul monedei, de la 1 ianuarie 2002 până la 1 iulie 2002 (durează maxim 6 luni)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apar pentru prima dată bancnotele și monedele euro • Monedele naționale coexistă în paralel cu euro • Monedele naționale încetează să mai fie acceptate ca mijloace de plată în ultima zi a acestei perioade

Tema: Politicile comune ale Uniunii Europene

Lecția 22 . Studiu de caz. Școala și educația pentru Uniunea Europeană

IMPLICĂ-TE!

Amintește-ți când, unde și ce ai învățat despre Uniunea Europeană. Plasează această informație în tabel.

Instituție (unde?)	Cadru (situație)	Ce ai învățat?

- La ce disciplină trebuie/ poate un elev din R. Moldova să învețe în școală despre Uniunea Europeană? Argumentează răspunsul.

INFORMEAZĂ-TE ȘI PROCESEAZĂ INFORMAȚIA!

- Apreciază

complexitatea și modalitatea predării integrării europene în școlile din statele propuse.

- Compară activitățile de promovare a integrării europene în

"Obiectiv Europa: predarea integrării europene în școală" este proiectul pe care CRIE (Centrul Interdisciplinar de Cercetare a Integrării Europene) - Centrul de Excelență Jean Monnet l-a aplicat în perioada ianuarie 2012-ianuarie 2013. Proiectul a fost aplicat cu sprijinul Comisiei Europene în parteneriat cu patru școli din provinciile Siena și Florența. Născut la o solicitare specifică a Parlamentului European, inițiativa "Învățare UE la școală" îmbogățește *programele* de învățare continuă drept acțiune importantă, pentru a promova cursurile de cetățenia europeană, cunoașterea UE - valorile sale, instituțiile și politicile sale - în școala primară și gimnazială. (după: www.crie.unisi.it/it)

școlile din Italia, România și R. Moldova.

A. Experiența Italiei

a) Studiarea integrării europene
(3-6 ani)

la nivel preșcolar

Instrumentele de predare au fost cărțile cu povești, desenele animate multilingve "Hocus&Lotus", jocul de memorie

European Memory (jocuri cu simbolurile UE: drapelul, euro, Ziua Europei), povestea a doi șoricei Dentone și Rosicchio (*Povestiri pentru Europa, care crește*) care vizitează cele 27 de state ale Europei. Modalitatea de învățare a fost jocul, călătoria imaginată prin care s-a construit noțiunea de "casă comună", precum și originea și caracteristicile unei societăți care este mai deschisă și multiculturală.

b) Studiarea integrării europene în învățământul primar (6-10 ani)

Scopul privind familiarizarea elevilor cu istoria integrării europene, politicile și instituțiile Uniunii a fost urmărit la diferite activități și prin aplicarea diverselor publicații tematice.

În această etapă școlară s-a lucrat cu afișe, diapozitive, benzi desenate. Unele clase au continuat călătoria șoriceilor în cele 2 state recent aderate la UE: România și Bulgaria, despre care nu era scris anterior. Curiozitatea copiilor a fost cumulată în cantitatea mare de informații despre aceste țări.

Încheierea cursului a fost prin exercițiile de teatru, în care au reprodus teme, situații, care caracterizează diferite țări europene, fapt care le-a permis să experimenteze diversitatea culturală a Europei.

c) Studiarea integrării europene în învățământul primar (10-13 ani)

Instrumentele didactice pentru această vârstă au fost cele 2 cărți: *Explorăm Europa*

și *Europa în 12 lecții*. S-a lucrat cu copii în PowerPoint privind etapele procesului de integrare europeană, extinderea europeană, valorile UE, sistemul de luare a deciziilor. Elevii au simulat în joc de rol activități ale Comisiei parlamentare de mediu. Intențiile programului

pentru această vârstă a fost de a face cunoscute beneficiile concrete pe care Europa unită le poate aduce cetățenilor ei.

d) Studiarea integrării europene în școli medii, colegii, licee (13-19 ani)

În această etapă de școlarizare, evenimentele legate de istorie, funcționarea și politicile UE au fost strâns legate de unele probleme de mare actualitate: rolul UE în criza economică și financiară, extinderile viitoare, politicile de mediu, drepturile la egalitate. Problemele legate de surse energetice regenerabile și oportunități egale de acest gen au fost centru simulării activității Parlamentului european. De asemenea elevii participanți în proiect au lucrat asupra unor acte oficiale despre

cetățenia europeană, moneda unică, politicile de mediu. Finalizarea a fost crearea unui joc test *European trivia*, care a permis consolidarea celor învățate.

B. Experiența României

În sistemul educațional din România cunoașterea Uniunii Europene s-a inserat în cadrul orelor de educație civică și istorie. Cea mai mare parte a activităților educaționale sunt nonformale sau informale (în afara orelor de curs). Unele dintre activități au devenit tradiții în școli:

- celebrarea Zilei Europei (excursii europene, concursuri despre UE)
- concursuri de desenat drapelul statelor membre, organizat pentru elevii școlii primare;
- vizite la instituțiile europene pentru o mai bună înțelegere a construcției europene, a instituțiilor cu rol fundamental;
- serate europene (cu expoziții cu tematici europene, recitaluri de muzică și dansuri populare din diferite state europene);
- teatru/dramatizare: acțiuni pentru școala primară și gimnazială, unde se pot interpreta rolurile unor persoane importante din istoria Uniunii Europene;
- mese rotunde sau dezbateri asupra evenimentelor actuale de pe agenda Uniunii Europene;
- *Eurochallenge*: este o oportunitate pentru elevii de liceu de a învăța despre Uniunea europeană și moneda euro. Echipe de câte 5 elevi vor trebuie să facă prezentări despre moneda euro și economia europeană. Tot în acest exercițiu pot alege o țară a zonei euro pentru a examina o problemă economică la nivel de țară și politicile adecvate de rezolvare a problemei.

(adaptare după "Ghidul Uniunii Europene în școală între educația formală și

neformală", E. Banús, V. Cucerescu, I.G.

Bărbulescu, I. Horga., Ed. Print-Caro, Chișinău, 2014, pp.109-153)

C. Experiența R. Moldova

În anul 2008-2009 în Centrul Educațional ProDidactica a fost

elaborat și pilotat un curs opțional *Integrare Europeană pentru tine*. Cursul are drept scop să asigure un viitor european școlii și elevilor. Tinerii pot participa activ la introducerea dimensiunii europene, la promovarea valorilor, la raportarea continuă la standardele și practicile europene. Cursul a fost elaborat pentru clasele de liceu și conține câteva module majore: Europa și civilizația europeană, Instituțiile europene, Domenii de interes comun în Uniunea Europeană, Uniunea Europeană între extindere și rezolvarea problemelor actuale. Manualul nu-și propune să idealizeze o stare de fapt. Cursul incită la discuții, pune probleme, caută/solicită răspunsuri și decizii, cere gândire critică și argumentare, lasă elevului dreptul de a-și forma propria opinie despre oportunitățile și problemele Uniunii Europene.

În anul 2014-2015 a fost elaborat *Ghidul pentru pedagogi și lucrătorii de tineret pentru promovarea UE în școli*. Ghidul a fost elaborat de către Centrul Educațional ProDidactica în colaborare cu Consiliul Național al Tineretului din Moldova. Acest material a fost elaborat în cadrul proiectului "Promovarea Uniunii Europene în școlile din Republica Moldova". Scopul proiectului este familiarizarea copiilor și tinerilor din Republica Moldova cu instituțiile, misiunea și valorile Uniunii Europene, precum și cu programele europene de mobilitate academică pentru tineri. Programul cuprinde 15 activități repartizate pentru 3 săptămâni și s-a derulat în luna martie 2015.

Liceul Teoretic "Iulia Hașdeu" din capitală a fost una din instituțiile de învățământ preuniversitare din Republica Moldova unde pe parcursul a trei săptămâni au fost organizate un șir de activități menite să promoveze valorile, simbolurile, cultura și tradițiile europene.

Cristina Leu, elevă în clasa a X-a "A": Pe parcursul desfășurării acestei campanii ne-am convins că UE reprezintă pentru noi o posibilitate de a studia și a munci. Vom putea continua studiile peste hotare, dar vom putea reveni acasă pentru a putea contribui la dezvoltarea țării. Totodată, am conștientizat că UE contribuie la eliminarea discriminării, promovează drepturile și libertățile cetățenilor, democrația, schimbul de cultură. În cadrul campaniei am aflat multe lucruri interesante despre cultura celor 28 de state membre UE. Informațiile acumulate ne-au trezit interesul de a merge în UE și a vedea personal tot despre ce am discutat. Noi suntem viitorul acestei țări și îmi doresc ca într-o bună zi să spunem "Noi suntem Europa!"

<http://infoeuropa.md/platforma-societatii-civile-pentru-europa/promovarea-uniunii-europene-in-scoli-studiu-de-caz-liceul-teoretic-iulia-hasdeu-din-chisinau/>

COMUNICĂ ȘI DECIDE!

Completează tabelul propus cu cel puțin 2exemple. Discută cu colegii tăi și transcrie în caietul tău și alte opinii ale colegilor.

Plusvaloarea studierii integrării europene în statele membre ale UE	Plusvaloarea studierii integrării europene în statele ne-membre ale UE (după exemplul R. Moldova)

EXPRIMĂ-ȚI ATITUDINEA!

Alege un coleg de școală de vârstă mică (clasele 1-9) și construiește pentru el un mesaj despre necesitatea de a învăța despre Uniunea Europeană. Prezintă colegilor mesajul tău.

ACȚIONEAZĂ!

- Elaborează un posibil scenariu pentru o activitate în una din clasele mai mici pentru a promova necesitatea studierii integrării în școala ta.

Tema: Politicile comune ale Uniunii Europene

Lecția 22 . Studiu de caz. Școala și educația pentru Uniunea Europeană
PROIECT DIDACTIC

Competență:

Cunoașterea instrumentelor naționale și comunitare de promovare a valorilor, principiilor și practicilor europene.

Obiective operaționale:

La sfârșitul lecției elevii vor putea:

- să cunoască modalități/acțiuni de promovare a informațiilor despre Uniunea Europeană în Italia, România și R. Moldova;
- Să argumenteze necesitatea de a preda în diferite nivele de învățământ ca disciplină individuală/opțională integrarea europeană;
- Să aprecieze plusvaloarea predării integrării europene în R. Moldova în educarea tinerilor;

EVOCARE (5 min.)

Elevilor li se va propune să răspundă la următoarea întrebare:

1. Când, în ce cadru, ce ai învățat despre Uniunea Europeană? Completează tabelul în caiet cu 2- exemple.
2. Discută cu colegul de bancă și completează tabelul cu alte 1-2 exemple. Prezentați ideile notate (*Gândește-Perechi-Prezintă*)
3. La ce disciplină trebuie/ poate un elev din R. Moldova să învețe în școală despre Uniunea Europeană? Argumentează răspunsul.

REALIZAREA SENSULUI (25 min.)

Mozaic

Elevii sunt împărțiți în grupuri câte 3 persoane. Fiecare grup va lucra cu un fragment (A, B, C) în baza sarcinii 1 din *Practicumul pentru elevi*. Elevii vor reformata grupurile, așa încât să lucreze în echipe formate din reprezentanții celor 3 sisteme de învățământ cu sarcina 2. Concluziile comparației vor fi prezentate în clasă.

REFLECȚIE (13-14 min.)

Dublu asalt de idei

1. Se organizează un asalt de idei în 2 etape:

- Etapa 1: elevii sunt invitați să formuleze idei referitor la *plusvaloarea studierii integrării europene în statele membre ale UE*;
- Etapa 2: elevii sunt invitați să formuleze idei referitor la *plusvaloarea studierii integrării europene în statele ne-membre ale UE (după exemplul R. Moldova)*.

2. Rezultatele asaltului de idei sunt organizate sub forma unui tabel.

Plusvaloarea studierii integrării europene în statele membre ale UE	Plusvaloarea studierii integrării europene în statele ne-membre ale UE (după exemplul R. Moldova)

Profesorul generalizează rezultatele activității și solicită elevilor să aprecieze rolul instituțiilor de învățământ, ale politicilor naționale în educație cu privire la educarea tinerilor pentru integrarea europeană.

Scriere liberă

- Elevilor li se propune să construiască un mesaj pentru un coleg de școală de vârstă mică (școală primară, gimnaziu), în care-l va convinge despre necesitatea de a învăța despre integrarea europeană.
- Profesorul va atenționa elevii despre necesitatea de a respecta în mesaj specificul vârstei colegului.
- Mesajele pot fi citite în clasă.

EXTINDERE (1 min.)

Profesorul propune sarcina de la rubrica *Acționează!* din *Practicumul pentru elevi*.

- Elaborează un posibil scenariu pentru o activitate (în afara orelor de curs) în una din clasele mai mici pentru a promova necesitatea studierii integrării în școala ta.
- Profesorul va sugera câteva modele de activități conforme vârstei copiilor: concursuri de desen pe asfalt, sesiune foto a copiilor cu simboluri ale UE, elaborarea de postere, învățarea unor dansuri populare ale popoarelor europene, ș.a.

Material suplimentar

În ultimii ani, mai mult decât atât, s-a deschis o altă cale, la nivel comunitar, în scopul difuzării în școli a cunoștințelor referitor la integrarea europeană. În vara anului 2011, Comisia Europeană a lansat în contextul acțiunii Jean Monnet, proiectul “Learning EU at School”

(Studierea UE în școală), care a luat naștere în urma cererii specifice din partea Parlamentului European, care este îndreptat spre îmbogățirea Programul de învățare pe tot parcursul vieții al Uniunii Europene. Acest proiect are ca scop promovarea educației civice europene, cunoașterea UE (a valorilor, a instituțiilor și a politicilor sale), în învățământul primar și secundar, are ca obiective finale favorizarea constituirii unui cetățean european democratic conștient și promovarea proiectelor de formare și informare, bazate pe interacțiunea dintre competențele specializate prezente în universități și experiența pedagogică a cadrelor didactice în școlile de orice nivel. Necesitatea de a crea astfel de acțiuni specifice își găsește explicația în imposibilitatea Uniunii de a acționa în domeniul educației dacă nu e doar cazul prin măsurile de stimulare (competențe subsidiare ale UE). De fapt, Statele Unite ale Americii – întotdeauna reticente să renunțe la părți din suveranitatea lor într-un domeniu atât de sensibil precum cel al educației care este instrumentul prin intermediul căruia se controlează formarea și educarea cetățenilor – au păstrat în timp competența exclusivă. În acest dificil cadru se contextualizează acțiunea specifică “Learning UE at School” (Studierea UE în școală). Încă de la începuturile sale mai multe universități italiene, de fapt, au dat naștere la o acțiune de promovare și consolidare a procesului de integrare europeană, au difuzat, în moduri diferite și la mai multe niveluri cunoașterea istoriei, a instituțiilor și a politicilor Uniunii în convingerea că în scopul definirii cetățenilor europeni trebuie să se cunoască, în mod obligatoriu, casa comună „Europa”, în care trăim.

„Studierea UE în școală” și utilizarea practicilor educaționale non-formale. În conformitate cu inițiativa “Learning UE at School” (Studierea UE în școală), lansată de Comisie și de Parlamentul European și datorită acțiunii unor instituții universitare din teritoriu, mai multe instituții școlare italiene au fost implicate în proiecte care vizează o dimensiune europeană în școală, mai ales prin instrumente și abordări de tip non-formale, care sunt rezultate indispensabile în convingerea directă a studenților și menținerea atenției lor în mod constant în ceea ce este noul obiect de studiu. Acest aviz specific este destinat să promoveze proiecte bazate pe acțiunea simultană și bazate pe cooperarea între profesionalismul specific al lumii academice și experiența didactică a profesorilor în școli. Un exemplu de sinergie în acest sens este oferit de experiența realizată de Centrul Interdisciplinar de Cercetare a Integrării Europene – Centrul de Excelență Jean Monnet (CRIE) al Universității din Siena, care, în 2011, a fost printre cei 47 de câștigători europeni cu proiectul „Obiectivul Europa. Studiarea integrării europene în școală”.

Formarea unei cetățenii europene, în plus față de cea națională, fără a o înlocui, reprezintă un element indispensabil de democraticitate al sistemului Uniunii Europene, poate și trebuie să fie

promovată, așa cum se vede din diferite exemple dintr-o educație în dimensiune europeană. Sistemele de educație, de fapt, permit o circulație a ideilor, a informațiilor și a cunoștințelor despre Europa, ajută să se dobândească o conștientizare a existenței unui patrimoniu comun care permite de a participa la viața Uniunii și de a exercita, în calitate de cetățean european, drepturile și obligațiile pe care le deține. Aducerea Uniunii Europene în sala de clasă, de la grădiniță până la nivel universitar inclusiv, este, prin urmare, o necesitate mai urgentă ca oricând, mai ales în prezența unui deficit democratic european considerabil.

(după *Practici de educație neformală privind studierea Uniunii Europene în școală. Experiența Italiei (Elena Sergi)*;
apud "Ghidul Uniunii Europene în școală între educația formală și neformală", E. Banús, V. Cucerescu, I.G. Bărbulescu, I. Horga., Ed. Print-Caro, Chișinău, 2014, pp.109-153)

TEMA: EXTINDEREA UNIUNII EUROPENE

LECȚIA 26. REPUBLICA MOLDOVA PÂNĂ ȘI DUPĂ SEMNAREA ACORDULUI DE ASOCIERE LA UNIUNEA EUROPEANĂ

IMPLICĂ-TE!

- De ce statele din Europa de Est au depus un efort continuu pentru a deveni state membre UE?

INFORMEAZĂ-TE!

Citește atent textul propus și:

7. Explică ce reprezintă *inițiativa cetățenească europeană*?

Ce înseamnă Acord de Asociere cu UE?

„Acordul de Asociere al Uniunii Europene reprezintă un tratat dintre UE, pe de o parte, și o țară nemembră a UE, pe de altă parte. Acordul de Asociere se încheie cu scopul de a crea un cadru larg de cooperare între părți. De obicei, domeniile incluse se referă la relațiile politice, comerciale, sociale, culturale și de securitate. Încheierea acordurilor de asociere de către UE are la bază articolul 217 al Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene, care prevede în mod expres: *Uniunea poate încheia cu una sau mai multe țări sau organizații internaționale acorduri ce stabilesc o asociere, implicând drepturi și obligații reciproce, acțiuni comune și proceduri speciale.*”

(Igor Boțan, *Prevederile Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană*. GHID, 2014)

Evoluția Republica Moldova spre încheierea Acordului de Asociere la UE

Încheierea unui Acord de Asociere la UE este un proces complex, include mai multe etape și, de regulă, este de durată. Experiența Republicii Moldova n-a fost excepție. Într-o primă etapă, cea a negocierilor privind Acordul de Asociere, Republica Moldova și UE au discutat prevederile viitorului tratat. Negocierile au început în ianuarie 2010 și au fost încheiate în iunie 2013, după 15 runde de discuții. Odată ce părțile au convenit asupra textelor Acordului de Asociere, a urmat procedura de parafare a documentului. Acest eveniment a avut loc la Vilnius, 29 noiembrie 2013, în cadrul Summit-ului Parteneriatului Estic. Pe document și-au pus semnătura prim-ministrul Iurie Leancă, Înaltul Reprezentant UE pentru Afaceri Externe, Catherine Ashton și comisarul european al comerțului, Karel De Gucht.

După parafare, au fost realizate o serie de proceduri de ordin tehnic. Avocați, traducători și experți au revăzut textele convenite ale Acordului de Asociere pentru a se asigura că nu există motive de incertitudine. Textul a fost apoi tradus în limbile oficiale ale tuturor statelor membre UE. Acest proces a durat câteva luni. Odată ce acest lucru a fost realizat a fost necesară o nouă decizie a Consiliului European, care reprezintă statele membre ale UE.

Odată aprobat, Acordul a fost semnat oficial de Republica Moldova și UE. Ceremonia de semnare a avut loc la 27 iunie 2014, din cadrul summit-ului extraordinar de la Bruxelles. În prezența liderilor celor 28 de state membre, Republica Moldova a semnat Acordul de Asociere cu UE. Alături de Republica Moldova, Acorduri de Asociere cu UE au semnat Ucraina și Georgia.

A urmat etapa finală a procesului, cunoscută sub numele de ratificare. Înainte de a intra în vigoare, Acordul de Asociere trebuia ratificat de Parlamentul Republicii Moldova, de parlamentele celor 28 de state membre ale UE și de Parlamentul European.

În mai puțin de o săptămână, Republica Moldova a pus în aplicare procedura de ratificare a documentului. Astfel, Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană a fost semnat de către Prim-ministrul Iurie Leancă, apoi de Președintele Nicolae Timofti, iar la 2 iulie 2014 a fost ratificat, cu votul a 59 din 101 de deputați, de Parlament.

Parlamentul European, în ședința plenară din 13 noiembrie 2014, a votat în favoarea ratificării (pro – 535 deputați, contra - 94 deputați, s-au abținut - 44 deputați).

Rând pe rând, procedura de ratificare a fost pusă în aplicare și de către forurile legislative ale celor 28 state membre ale UE. România, prin votul Parlamentului din 3 iulie 2014, a devenit primul stat membru UE care a finalizat procedura de ratificare a Acordului de Asociere Uniunea Europeană - Republica Moldova. Procedura a finalizat deplin la 26 noiembrie 2015, prin votul legislativului din Italia.

Agendă de Asociere RM-UE

Semnarea și ratificarea Acordului de Asociere constituie un pas important spre integrarea în Uniunea Europeană, dar Republica Moldova mai are multe de făcut pentru a ajunge acolo. Următoarele etape sunt nu doar complexe, dar pot fi de durată. România, de exemplu, a avut nevoie de 12 ani pentru acest lucru, de la semnarea Acordului de Asociere cu UE, în 1995, până la aderarea care a avut loc la 1 ianuarie 2007. Odată Acordul de Asociere ratificat, a urmat o etapă extrem de importantă: demararea procedurii de pregătire a implementării. Pentru aceasta era necesar ca părțile semnatare, UE și Republica Moldova, să elaboreze așa/zisa Agendă de Asociere RM-UE. Consultările și discuțiile în acest sens au început încă după parafare. Documentul final al Agendei de Asociere UE-Republica Moldova a fost aprobat de Consiliul UE la 26 iunie 2014. Documentul prevede o listă de priorități pentru lucrul comun care urmează să fie efectuat în perioada 2014-2016.

Importanța Acordului de Asociere RM-UE

Întrebat, imediat după parafare, ce semnifică în termeni practice Acordul de Asociere pentru Republica Moldova, prim-ministrul Iurie Leancă a menționat că, „înainte de toate, este vorba de instituții care vor funcționa și mai puternic, după modelul european, de o economie ce va putea să se integreze și mai bine cu cea europeană, acces la o piață de peste 500 de milioane de consumatori cu capacitate ridicată de cumpărare și investiții în economia țării noastre.”

Concret, odată cu semnarea acordului de asociere, între Uniunea Europeană și Republica Moldova va exista o zonă de liber-schimb. Acest lucru înseamnă reducerea tarifelor vamale, accesul nelimitat și fără restricții tarifare aplicate produselor moldovenești pe piața Uniunii Europene, dar și transformarea Republicii Moldova într-o piață nouă pentru producătorii din spațiul comunitar. În plus, piața internă va fi supravegheată și supusă controalelor de calitate, la standardele impuse de Bruxelles.

1

2

3

4

Sursa: Parlamentul European

Negocierile în vederea încheierii Acordului de asociere UE-Moldova: Rezoluția Parlamentului European

Negotiations on the EU-Moldova Association Agreement: European Parliament resolution of 15 September 2011 containing the European Parliament's recommendations to the Council, the Commission and the EEAS on the negotiations between the EU and the Republic of Moldova on the Association Agreement

5

UNIMEDIA Național portalul de știri nr. 1 din Moldova

Acasă Politic Social Economic Externe Media/IT Auto **Integrare Europeană** MD

Acordul de Asociere a fost semnat de toate țările UE. Italia a pus ultima semnătură

Italia a ratificat astăzi Acordul de Asociere Republica Moldova și Uniunea Europeană, aceasta fiind ultima țară din cele 28 de state membre UE.

6

Ziare.com Actualitate Politic Business Sport Life Show Ziare si R

Actualitate > Europa > Moldova

Zi istorica pentru R. Moldova - Parlamentul a ratificat Acordul de Asociere cu UE

Miercuri, 02 Iulie 2014, ora 14:58

Parlamentul Republicii Moldova a ratificat, miercuri, Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană. 59 de deputați au votat pentru și s-a așteptat votul de la tribuna centrală a Parlamentului.

Impotrivă au votat socialiștii conduși de liderul deputat PCRM, Grigore Palencu, singurul comunist prezent la ședința, scrie Jurnalul de Chișinău.

7

Surse foto: <http://infoeuropa.md/>

PROCESEAZĂ INFORMAȚIA!**SURSA 1.** Etapele procesului de aderare la UE

Ratificarea Tratatului de Aderare de către Parlamentul European	Acordarea statutului de țară candidat	Începerea negocierilor de aderare
Aviz pozitiv al Comisiei Europene privind cererea de aderare	Aderarea	Punerea în aplicare (implementarea) a Acordului de Asociere
Ratificarea Tratatului de Aderare de către toate statele membre ale UE și de către țara parteneră	Depunerea cererii de aderare	Încheierea cu succes a negocierilor de aderare
Ratificarea Acordului de Asociere de către statele membre ale UE și țara parteneră	Negocierea unui Acord de Asociere	Încheierea unui Acord de Asociere

Studiază informația din tabel și:

- reconstituie etapele pe care trebuie să le parcurgă un stat pentru a deveni membru a UE.

COMUNICĂ ȘI DECIDE!**Studiază imaginile foto din pagina anterioară (1-7).**

- Asociază fiecare imagine la o anumită etapă necesară a fi parcursă de un stat pentru a deveni membru a Uniunii Europene.

EXPRIMĂ-ȚI ATITUDINEA!**SURSA 2.** Ratificarea Acordului de Asociere în Parlamentul Republicii Moldova

„Acordul de Asociere este un document ambițios, care ne oferă asociere politică și integrare economică, și care aduce procesul de integrare europeană a țării noastre la un nivel net superior și fără de precedent. Este o veritabilă agendă de reformare, bazată pe un program amplu de armonizare a legislației țării noastre cu normele Uniunii, devenind astfel fundamentul necesar pentru modernizarea țării noastre. [...]

Ce înseamnă Europa în această parte a lumii? Ca și în celelalte 28 de țări membre ale Uniunii, Europa înseamnă reguli egale pentru toți; instituții care să servească binele tuturor; o piață funcțională care să asigure dezvoltarea fiecăruia, nu doar a unor monopolști. Alături de acestea, în prim-plan sunt combaterea corupției, consolidarea justiției și a democrației. Acesta este proiectul nostru pentru Moldova. [...]

Partenerii europeni au confirmat că Acordul de Asociere nu este ultima etapă în relațiile noastre. Prin urmare, vom cimentă parcursul european al Republicii Moldova prin depunerea cererii de aderare. Aderarea ca membru cu drepturi depline la Uniunea Europeană este punctul final al parcursului nostru european!”

Iurie Leancă, Prim-ministru, Din *Discursul din cadrul ședinței plenare a Parlamentului pentru ratificarea Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și UE*, 2 iulie 2014

Studiază sursa și:

- identifică opinia autorului despre importanța istorică a evenimentului (ratificarea Acordului de Asociere cu UE în Parlamentul Republicii Moldova).
- consideri că elita politică este suficient de competentă și determinată pentru a depăși dificultățile procesului de integrare europeană pentru ca, în final, Republica Moldova să devină stat membru UE?

ACȚIONEAZĂ!

Utilizează surse din mass-media pentru a realiza o documentare la tema: *Acordul de Asociere – mit și realitate.*

TEMA: EXTINDEREA UNIUNII EUROPENE**LECȚIA 26. REPUBLICA MOLDOVA PÂNĂ ȘI DUPĂ SEMNAREA ACORDULUI DE ASOCIERE LA UNIUNEA EUROPEANĂ****A.PROIECT DIDACTIC****Competențe:**

II.1. Folosirea mijloacelor și tehnologiilor de informare și comunicare pentru documentarea despre evoluția relațiilor R. Moldova – principalele organizații europene;

II.3. Susținerea argumentată a unor opinii referitoare la impactul orientării R. Moldova spre integrare europeană.

Obiective operaționale:**La finele activității, elevii vor putea:**

10. să explice semnificația Acordului de Asociere ca etapă în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova;

11. să analizeze etapele parcurse de Republica Moldova în vederea realizării obiectivului de stat membru al UE;

12. să aprecieze prestația elitei politice din Republica Moldova în realizarea procesului de integrare europeană.

Resurse: hârtie A1, cariocă.

EVOCARÉ (2-3 min.)*Discuție dirijată*

Profesorul poate organiza discuția având ca reper următoarea întrebare:

- De ce statele Europei de Est, care s-au aflat anterior sub regimul comunist, au depus un efort susținut pentru a deveni state membre ale UE?

REALIZAREA SENSULUI (20 min.)*Poster (în grupuri mici)*

18. Profesorul propune grupurilor să studieze conținutul materialului propus la *Procesează informația*.

- Studiați materialul „Etapile procesului de aderare la UE” de la *Procesează informația*. Reconstituiți etapele pe care trebuie să le parcurgă un stat pentru a deveni membru al UE.

19. Elevii discută în grup și propun propria variantă de organizare a locațiilor din tabel.

20. Rezultatele sunt prezentate în grupul mare. La final, acestea trebuie să corespundă modelului propus mai jos.

0. Negocierea unui Acord de Asociere
1. Încheierea unui Acord de Asociere
2. Ratificarea Acordului de Asociere de către statele membre ale UE și țara parteneră
3. Punerea în aplicare (implementarea) a Acordului de Asociere
4. Depunerea cererii de aderare
5. Aviz pozitiv al Comisiei Europene privind cererea de aderare
6. Acordarea statutului de țară candidat
7. Începerea negocierilor de aderare

8. Încheierea cu succes a negocierilor de aderare
9. Ratificarea Tratatului de Aderare de către toate statele membre ale UE și de către țara parteneră (în conformitate cu procedurile naționale)
10. Ratificarea Tratatului de Aderare de către Parlamentul European
11. Aderarea

21. Profesorul propune elevilor să reprezinte pe un poster aceste etape.

Poster (în grupuri mici)

22. Grupurile continuă să lucreze la posterul elaborat anterior. Profesorul propune următoarea sarcină:

- Studiați materialul din tema lecției. Identificați etapele parcurse deja de Republica Moldova în cadrul procesului de aderare la UE. Completați posterul cu informații noi (ex.: scrieți pe poster ziua, luna și/ sau anul; etc.).

REFLECȚIE (7-8 min.)

Poster (în grupuri mici)

23. Profesorul propune grupurilor următoarea sarcină:

- Studiați atent imaginile 1-7 din tema lecției. Asociați fiecare imagine cu o anumită etapă necesară a fi parcursă de un stat pentru a deveni membru la UE. Completați posterul.

REALIZAREA SENSULUI (5 min.)

Gândește-Perechi-Prezintă

24. Profesorul propune sarcina și rezervă timp pentru activitatea în perechi a elevilor.

- Studiați din materialul suport al temei „Ce înseamnă acord de asociere cu UE?”. Propuneți o definiție proprie pentru termenul *Acord de Asociere cu UE*.

25. Sunt prezentate 2-3 definiții construite de elevi.

REFLECȚIE (7-8 min.)

Profesorul propune elevilor următoarea sarcină:

- Studiați sursa de la *Exprimă-ți atitudinea!* Identificați opinia autorului despre importanța istorică a evenimentului (ratificarea Acordului de Asociere cu UE în Parlamentul Republicii Moldova).
- Considerați că elita politică este suficient de competentă și determinată pentru a depăși dificultățile procesului de integrare europeană pentru ca, în final, Republica Moldova să devină stat membru UE? Argumentați-vă opinia.

TEMĂ PENTRU EXTINDERE (1 min.)

Profesorul propune sarcina de la rubrica *Acționează!* din *Practicumul pentru elevi*.

- Utilizați surse din mass-media pentru a realiza o documentare la tema *Acordul de Asociere – mit și realitate*.

TEMA : Uniunea Europeană și provocările lumii contemporane

LECȚIA 29 Uniunea Europeană și criza refugiaților

IMPLICĂ-TE!

Pe monumentul funerar patriotic francez (din imaginea alăturată) se află următoarea inscripție:
"Blestemat fie războiul".

- Exprimă-ți argumentat părerea față de această afirmație.
- Cum crezi, de ce un monument funerar are această imagine?

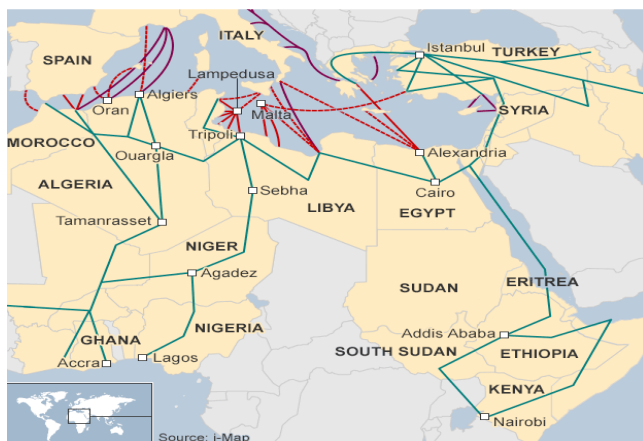
INFORMEAZĂ-TE!

Notă: UNHCR – Înaltul Comisariat pentru Refugiați al Națiunilor Unite a fost creat la 14 decembrie 1950. Agenția este mandatată să conducă și să coordoneze operațiuni internaționale pentru protecția refugiaților. Scopul său principal este acela de a apăra drepturile și bunăstarea refugiaților.

Refugiații și migranții sunt grupuri fundamental diferite și din această cauză sunt tratate foarte diferit în dreptul internațional modern – chiar dacă deseori modalitatea de călătorie este aceeași. Migranții, în special cei economici, aleg să plece cu scopul de a îmbunătăți speranțele de viitor pentru ei și familiile lor. Refugiații sunt forțați să plece pentru a-și salva viața sau pentru a-și păstra libertatea. Refugiații care fug de război sau persecuție se află deseori într-o situație vulnerabilă. Aceștia nu beneficiază de protecție din partea propriului stat – de cele mai multe ori propriul guvern este cel care îi amenință cu persecuția. Dacă alte state nu le permit intrarea și nu îi asistă odată ajunși pe teritoriul acestora, atunci acest lucru poate echivala cu condamnarea lor la moarte – sau la o viață intolerabilă, în ilegalitate, fără viitor și fără drepturi.

<http://www.unhcr->

centraleurope.org/ro/stiri/2015

- Identifică pe harta 1 principalele zone, state generatoare de migranți.
- Decide, împreună cu colegul de bancă, care zone/state "trimit" spre Uniunea Europeană imigranți și care refugiați.
- Urmărește pe hartă traseul migranților și statele unde doresc să ajungă. Cum crezi, de ce este atractivă pentru ei Uniunea Europeană?

PROCESEAZĂ INFORMAȚIA!

Sursa 1

CONVENȚIE privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951**ARTICOLUL 3. Nediscriminarea**

Statele contractante vor aplica dispozițiile acestei convenții refugiaților fără discriminare în ce privește rasa, religia sau țara de origine.

ARTICOLUL 4. Religia

Statele contractante vor acorda refugiaților pe teritoriul lor un tratament cel puțin la fel de favorabil ca și cel acordat naționalilor în ce privește libertatea de a practica religia lor și libertatea de instruire religioasă a copiilor lor.

ARTICOLUL 26. Libertate de circulație

Fiecare stat contractant va acorda refugiaților care se găsesc în mod legal pe teritoriul sau dreptul de a-și alege locul de reședință și de a circula liber, cu rezervele instituite de reglementările aplicabile străinilor, în general, în aceleași împrejurări.

ARTICOLUL 27. Documente de identitate

Statele contractante vor elibera documente de identitate fiecărui refugiat care se găsește pe teritoriul lor și care nu posedă un document de călătorie valabil.

ARTICOLUL 31. Refugiați aflați ilegal în țara de primire

1. Statele contractante nu vor aplica sancțiuni penale, pe motivul intrării sau șederii lor ilegale, refugiaților care, sosind direct din teritoriul unde viața sau libertatea lor erau amenințate în sensul prevăzut de art. 1, intră sau se găsesc pe teritoriul lor fără autorizație, sub rezerva prezentării lor fără întârziere la autorități pentru a le expune motivele, recunoscute ca valabile, ale intrării sau prezenței lor ilegale.

2. Statele contractante nu vor aplica, în ce privește deplasările acestor refugiați, alte restricții decât acelea care sunt necesare; aceste restricții vor fi aplicate numai până la reglementarea statutului lor de refugiați în țara respectivă sau până la obținerea admiterii în altă țară. În vederea acestei ultime admiteri, statele contractante vor acorda acestor refugiați un termen rezonabil și toate facilitățile necesare.

ARTICOLUL 33. Interdicția de expulzare și returnare

Nici un stat contractant nu va expulza sau returna, în nici un fel un refugiat peste frontierele teritoriilor unde viața sau libertatea sa ar fi amenințate pe motiv de rasă, religie, naționalitate, apartenența la un anumit grup social sau opinii politice.

<http://www.unhcr.fr/>

Sursa 2

REGULAMENTUL DUBLIN II (2003)

Prezentul regulament are ca scop identificarea, în cel mai scurt timp posibil, a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil și prevenirea folosirii abuzive a procedurilor de azil.

Regulament stabilește principiul conform căruia **un singur stat membru este responsabil de examinarea unei cereri de azil**. Obiectivul este de a se evita ca solicitanții de azil să fie trimiși dintr-o țară în alta, dar și de a se evita abuzarea de acest sistem prin introducerea mai multor cereri de azil de către o singură persoană.

- **Intrarea sau șederea ilegală într-un stat membru**

Dacă solicitantul de azil a trecut ilegal frontiera unui stat membru, respectivul stat membru este responsabil de examinarea cererii de azil. Această responsabilitate încetează la douăsprezece luni de

la data la care a avut loc trecerea ilegală a frontierei.

Context

Regulamentul Dublin II înlocuiește Convenția de la Dublin din 1990 care stabilea criteriile privind țările competente pentru a prelucra o cerere de azil. Regulamentul este aplicat de toate statele membre ale UE, precum și de Norvegia, Islanda, Elveția și Liechtenstein.

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO>

- Identifică drepturile pe care le au refugiații în statele în care ajung. Înscrie în caiet cel puțin 5 drepturi.
- Determină care dintre drepturile universale ale refugiaților se regăsesc în declarația de la Dublin?
- Conform Declarației de la Dublin (2003) statul membru al Uniunii Europene pe teritoriul căroră ajung refugiații este obligat să examineze cererile de azil. Italia și Grecia, deci urmau să "rezolve" această problemă. Cum crezi, de ce nu a putut să fie rezolvată în timp util?

EXPRIMĂ-ȚI ATITUDINEA!

Cu siguranță ați reușit să urmăriți povestea tristă a refugiaților și a criza de decizie/unitate a poziției statelor membre ale Uniunii Europene. Societatea civilă este pusă în fața deciziei de a aproba sau dezaproba politica statelor lor față de această problemă. Uniunea Europeană este în căutare de soluții

pentru depășirea acestei situații dificile.

- Optează pentru una dintre pozițiile societății civile europene. Argumentează-ți opinia.

COMUNICĂ ȘI DECIDE!

"Santierul este gigantic pentru că Europa trebuie să joace un triplu rol internațional, de pompier, de polițist și de medic. Pompierul european trebuie să stingă incendiile și focurile de incendii din Orientul Apropiat și din Africa, mai precis să impună pacea în Siria, Irak, Afganistan, Sudan precum și în alte zone ale Africii subsahariene. Polițistul trebuie să reimpună securitatea, ceea ce înseamnă eradicarea terorismului. Iar medicul trebuie să fie activ la căpătîiul țărilor și regiunilor distruse de diverse crize, inclusiv de dereglările climaterice."

Malta: un summit UE - Africa pus sub semnul "acțiunii" **Matei Vișniec**
<http://www.rfi.ro/special-paris-82761-malta-un-summit-ue-africa-pus-sub-semnul-actiunii>

- Propune câteva acțiuni imediate, pe care le poate întreprinde Uniunea Europeană pentru a rezolva criza refugaților.

ACȚIONEAZĂ!

Construiește un discurs public argumentat, pentru 2-3 minute, pentru a-l prezenta în fața colegilor pentru una dintre afirmații.

<p><i>"Acum este momentul adevărului pentru Europa. Acum este momentul să își reafirme valorile care au stat la baza constituirii sale."</i></p> <p>.....</p> <p>Antonio Guterres, Înaltului Comisar UNHCR, cu privire la criza refugiaților, 11.09.2015</p>	<p><i>"Europa trebuie să se deschidă spre o lume în schimbare și să se angajeze în aceste schimbări, potrivit valorilor și principiilor ei."</i></p> <p>José Manuel Barroso, Apud: <i>Istoria secolului XX și educația pentru cetățenie democratică</i>, V. Băluțoiu,...., București, Educația 2000+, 2006, p.156</p>
--	---

TEMA : Uniunea Europeană și provocările lumii contemporane

LECȚIA 29 Uniunea Europeană și criza refugiaților

Proiect didactic:

Competență:

Formularea, în prezentări orale sau scrise, a unor opinii referitoare la valorile, principiile și practicile care definesc comunitatea europeană

Obiective operaționale:

La finele activității elevii vor putea:

- Să motiveze (politic, economic) atractivitatea Uniunii Europene pentru migranți;
- Să identifice, utilizând surse cartografice și scrise, zonele sursă de migranți;
- Să identifice principiile legislației europene privind refugiații;
- Să-și exprime argumentat atitudinea privind refugiații;
- Să propună soluții privind rezolvarea criza refugiaților.

EVOCARE (3-5 min.)**Conversație dirijată**

1. Elevii lucrează în baza imaginii din Practicumul pentru elevi. Construiesc argument pentru inscripția de pe monumentul funerar *Blestemat fie războiul*.
2. Explică argumentat elementele simbol ale monumentului (mamă-văduvă îndurerată, copii mici orfani).

REALIZAREA SENSULUI (20-23 min.)

Miniprelegere (3 min.) a profesorului privind situația de criză în care sunt statele Uniunii Europene odată cu venirea în spațiul ei a unui număr mare de refugiați din zonele Orientului Mijlociu și Africa, zone pauperizate sau aflate în conflicte militare.

Lucru cu harta (5 min.)

1. Elevilor li se propune să lucreze cu informația și hărțile (1 și 2). Împreună cu colegul de bancă determină diferențele între termenii *refugiat* și *imigrant*.
2. Identificarea de pe hartă a principalelor zone generatoare de imigranți și refugiați.
3. Împreună cu colegul de bancă construiesc o explicație a atractivității Uniunii Europene pentru străini.

N.B. Explicația privind zonele de interes ale străinilor pot fi citite în clasă.

Lucrul cu textul-sursă (7 min.)

Elevii citesc textul- sursă:

- a) *CONVENȚIA privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951.*
Completează în caiet o listă cu drepturile refugiaților.
- b) *REGULAMENTUL DUBLIN II (2003).* Determină similitudinile prevederilor celor 2 legi.

Conversație dirijată (8 min.)

În baza informațiilor mass-media și activității precedente profesorul va organiza o discuție privind situația de criză și motivele *nefuncționării/neaplicării* legii în cazul migranților din perioada vara-toamna 2015.

REFLECȚIE (15 min.)

PRES (15 min.) Elevii pot redacta un text argumentat pentru susținerea uneia dintre pozițiile societății civile europene în problema refugiaților ilustrată în fotografiile de la *PROCESEAZĂ*

INFORMAȚIA. Argumentul creat poate fi citit în clasă sau în grupuri de către elevii care susțin aceeași părere (sau păreri diferite).

EXTINDERE (1 min.)

Elevilor li se va propune drept temă pentru acasă să construiască un discurs public argumentat, pentru 2-3 minute, pentru a-l prezenta în fața colegilor pentru una dintre afirmații.

<p>„Acum este momentul adevărului pentru Europa. Acum este momentul să își reafirme valorile care au stat la baza constituirii sale.”</p> <p>Antonio Guterres, Înaltului Comisar UNHCR, cu privire la criza refugiaților, 11.09.2015</p>	<p>„Europa trebuie să se deschidă spre o lume în schimbare și să se angajeze în aceste schimbări, potrivit valorilor și principiilor ei.”</p> <p>José Manuel Barroso, Apud: <i>Istoria secolului XX și educația pentru cetățenie democratică</i>, V. Băluțoiu, ..., București, Educația 2000+, 2006, p.156</p>
--	--

N.B. Elevii pot utiliza în construirea discursurilor argumentate și informația de la COMUNICĂ ȘI DECIDE.

Informație suplimentară

O organizație umanitară globală, cu origini umile

Agenția ONU pentru Refugiați a apărut în urma celui de-al doilea război mondial, pentru a ajuta milioanele de europeni nevoiți să se refugieze. Înființată la 14 decembrie 1950, Agenția a avut inițial un mandat de trei ani pentru a își termina munca, după care s-ar fi desființat.

Dar problema refugiaților nu a fost să dispară în trei ani. În 1956, UNHCR s-a confruntat cu prima mare urgență: influxul refugiaților unguri la momentul când Uniunea Sovietică a înăbușit revoluția maghiară. Orice așteptare că UNHCR va deveni la un moment dat dispensabil nu a mai existat.

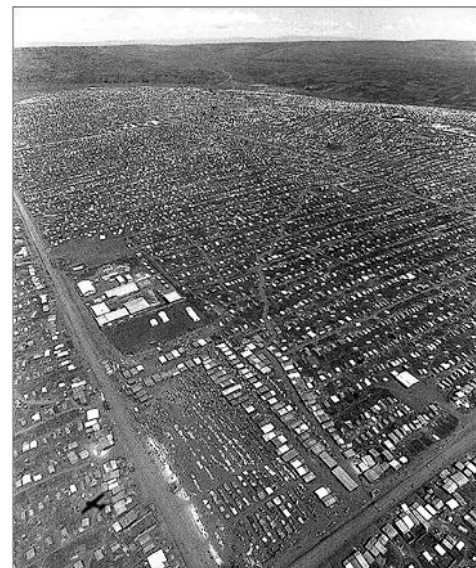
În următorii ani, deplasarea forțată a devenit un fenomen persistent la nivel mondial. În anii 1960, decolonizarea Africii a produs prima deplasare a numeroșilor refugiați ai continentului, necesitând intervenția UNHCR. În timpul anilor 70 și 80 ai secolului 20, UNHCR a trebuit să ajute la situații similare în Asia și America Latină. Până la sfârșitul secolului 20, în Africa apăruseră noi crize de refugiați, dar și noi mișcări ale refugiaților în Europa ca o consecință a războaielor din Balcani.

În 1954, Agenția ONU pentru Refugiați a câștigat Premiul Nobel pentru Pace pentru munca sa inovatoare în folosul refugiaților din Europa. Un sfert de secol mai târziu, în 1981, UNHCR a primit premiul din nou pentru ceea ce devenise deja o asistență mondială a refugiaților, având în vedere și obstacolele politice întâmpinate de organizație. De la doar 34 de angajați la momentul înființării, UNHCR are în prezent peste 9.300 de angajați naționali și internaționali, dintre care aproximativ 1.050 în sediile UNHCR de la Geneva și Budapesta. Agenția activează în 125 de țări, cu angajați în 109 locații principale - cum ar fi birouri regionale și sub-birouri - și 341 filiale în zone greu accesibile.

Raportul UNHCR arată că, în tot mai multe regiuni, numărul de refugiați și persoane strămutate intern este în creștere. În ultimii cinci ani, au izbucnit sau s-au reactivat cel puțin 15 conflicte: opt în Africa (Coasta de Fildeș, Republica Centrafricană, Libia, Mali, partea de nord-est a Nigeriei, Republica Democrată Congo, Sudanul de Sud și, anul acesta, Burundi); trei în Orientul Mijlociu (Siria, Irak și Yemen); unul în Europa (Ucraina) și trei în Asia (Kîrgîzstan și în mai multe regiuni ale Myanmarului și ale Pakistanului). Câteva dintre aceste crize au fost soluționate, în timp ce majoritatea încă generează noi persoane strămutate. În 2014, numai 126.800 de refugiați au putut reveni acasă, în țara de origine, cifra menționată reprezentând cea mai scăzută valoare înregistrată în ultimii 31 de ani.

Tabăra de refugiați în Tanzania, în urma genocidului din Rwanda, 1994

Pe de altă parte, conflictele și instabilitatea care durează de zeci de ani, din Afghanistan, Somalia și alte regiuni ale lumii înseamnă că milioane de oameni din aceste zone rămân tot pe drumuri sau – o situație din ce în ce mai des întâlnită – rămân ani de zile la marginea societății, confruntându-se cu insecuritatea paralizantă a statutului de persoane strămutate sau refugiați pe termen lung. Una dintre cele mai recente și extrem de vizibile consecințe ale conflictelor mondiale și ale suferințelor teribile pe care acestea le cauzează este și creșterea dramatică a numărului de refugiați aflați în căutarea unui loc sigur în care să trăiască și pentru care sunt dispuși să se aventureze în călătorii periculoase pe mare, inclusiv pe Marea Mediterană, în Golful Aden și Marea Roșie, precum și Asia de Sud-Est.

"Nu este o crimă să treci frontiera ca să soliciți azil." Antonio Guterres, Înaltului Comisar UNHCR,

Pentru a aborda criza, ținând cont de rezultatul reuniunii miniștrilor de Justiție și Afaceri Interne și de noua situație de la granița maghiară, UNHCR a propus un plan de acțiuni în caz de urgență la Bruxelles pentru:

1. Crearea imediată a unor facilități în Grecia pentru primirea, asistarea, înregistrarea și supravegherea oamenilor care sosesc aici.
2. Inițierea imediată a unui proces, din Grecia și din centrele existente în Italia, pentru relocarea a 40.000 de refugiați conveniți de Consiliu pentru țările UE participante. Acest lucru trebuie extins prin angajamente voluntare suplimentare ale statelor UE față de noile propuneri ale Comisiei Europene.
3. Un pachet de urgență din UE către Serbia pentru stabilirea unei capacități similare de asistență, înregistrare și relocare corespunzătoare a oamenilor către alte țări europene.

Tema: Uniunea Europeană și provocările lumii contemporane

Lecția 31. În Europa, adică ACASĂ sau despre viitorul Uniunii Europene

IMPLICĂ-TE!

- Citește informația propusă. Completează împreună cu colegii pe tablă o schemă în care să propui elemente/informații prin care Uniunea Europeană poate fi încadrată în fenomenul *lebedei negre*.

Fraza poetului latin Iuvenal "un om bun este la fel de rar ca o lebădă neagră" (*rara avis in terris nigroque similima cygno*) a devenit o expresie comună în Londra secolului al XVI-lea. Expresia era folosită ca o evidențiere a imposibilității unui lucru și era derivată din presupunerea Lumii Vechi că toate lebedele trebuie să fie albe, din moment ce toate consemnările istorice vorbesc doar de lebede albe. În acest context, noțiunea de lebădă neagră era imposibilă, sau, în cel mai bun caz, inexistentă. După ce exploratorul olandez Willem de Vlamingh a descoperit lebedele albe în Vestul Australiei (1697), termenul a început să fie folosit pentru a defini un lucru imposibil ce ar putea deveni posibil mai târziu.

Nassim Nicholas Taleb (1960) este scriitor, profesor de inginerie a riscurilor (Politehnica din New York). Publică în 2010 cartea "Lebădă neagră. Impactul puțin probabilului", în care explică teoria evenimentelor de tip lebădă neagră.

Pentru ca un eveniment să fie considerat Lebădă Neagră, conform viziunii lui Nassim Nicolas Taleb, aceasta trebuie să îndeplinească 3 atribute: "Primul, este un caz izolat, aflat dincolo de așteptările obișnuite, dat fiind că nimic din trecut nu i-a indicat în vreun fel posibilitatea. Apoi, are un impact deosebit. Al treilea atribut este că, în ciuda statutului de caz izolat, natura umană, ne-a făcut să născocim explicații pentru apariția sa după ce acest lucru s-a întâmplat, făcându-l explicabil și predictibil".

(adaptare după: <http://www.descopera.org/teoria-lebedei-negre/>)

LEBĂDA NEAGRĂ

Impactul foarte
PUȚIN PROBABILULUI

Incluce esul post-scriptum
Despre robustețe și fragilitate

Nassim Nicholas Taleb

INFORMEAZĂ-TE ȘI PROCESEAZĂ INFORMAȚIA!

- Citește cu atenție fragmentul de mai jos.

Sarcini pentru textul suport:

- Identifică problemele majore ale Uniunii Europene pe care le enunță premierul britanic.
- Completează lista problemelor pe care le cunoști din alte surse.
- Determină cele 5 principii-soluții ale premierului britanic pentru viitorul Uniunii Europene.

„Înainte să optăm dacă vrem înăuntru sau afară, e bine să știm în ce vrem să rămânem sau nu” David Cameron (prim –ministrul Marii Britanii)

Problemele Uniunii . Descriindu-se drept un eretic, Cameron și-a început totuși discursul, rostit la sediul Bloomberg din Londra, declarându-și fidelitatea față de locul și rolul european al Marii Britanii și respingând acuzațiile de izolaționism. Cu toate acestea, schimbările care au loc astăzi în lume ridică trei provocări cărora Europa trebuie să le răspundă. Prima este criza zonei euro și faptul că răspunsul la aceasta - integrarea - aduce cu sine „schimbarea fundamentală a Europei”. A doua este criza competitivității Europei, într-un moment în care puterile emergente [n.n. (despre un corp/radiație) care iese dintr-un mediu după ce l-a traversat] se ridică rapid, iar a treia este o criză de legitimitate democratică care adâncește prăpastia dintre instituțiile europene și cetățenii ei. Dacă aceste provocări nu vor primi o soluție, a avertizat Cameron, Europa va eșua, iar Marea Britanie va aluneca spre ieșirea din Uniune.

Europa lui David Cameron „Cel mai mare pericol cu care se confruntă Uniunea Europeană nu vine din partea celor ce pledează pentru schimbare, ci din partea celor care denunță ideile noi drept erezii”, a subliniat premierul britanic, avertizând că, dacă Europa va continua să aplice aceleași politici de până acum, atunci va avea aceleași rezultate ca până acum. Schimbarea care va duce la o nouă Europă pentru secolul al XXI-lea va trebui întemeiată pe cinci principii.

În primul rând, pentru a întări competitivitatea, în centrul Uniunii Europene trebuie să rămână Piața Unică. Soluția lui Cameron nu este o Uniune mai „strânsă” din punct de vedere politic, ci o extindere și o consolidare a Pieței Unice pentru a stimula schimburile, productivitatea și competiția. Cameron a nominalizat liberalizarea pieței energiei, a serviciilor și a serviciilor digitale, precum și scoaterea întreprinderilor mici și mijlocii de sub imperiul directivelor europene. „Acestea ar trebui să fie sarcinile cu care să se trezească dimineața oficialii europeni și care să-i țină ocupați până seara târziu. Pentru că trebuie să reparăm de urgență sistemul sclerotic și inefficient de luare a deciziilor (europene) care ne trage înapoi”. Cameron a avertizat că o Comisie Europeană ale cărei dimensiuni birocratice cresc în fiecare zi nu mai poate fi justificată și a cerut o Uniune mai suplă și mai puțin birocratică, subliniind că la nivel european există un Consiliu pentru mediu, unul pentru transporturi, și altul pentru educație, dar nu există unul pentru Piața Unică.

Al doilea principiu enunțat de premierul Majestății Sale este flexibilitatea. În opinia sa, soluția nu o reprezintă, din nou, integrarea, ci recunoașterea și adaptarea Uniunii la diversitatea membrilor: „UE trebuie să acționeze cu viteza și flexibilitatea unei rețele, nu cu rigiditatea masivă a unui bloc”. Cameron recunoaște că moneda comună cere un set de reguli unice pentru membrii zonei euro, dar respinge ideea că de aici ar trebui să decurgă un set de reguli unice pentru toți membrii Uniunii. Cameron recunoaște că integrarea și centralizarea puterii pot constitui un obiectiv pentru unii dintre membrii Uniunii, dar cere o renegociere a Tratatului de la Lisabona care să le permită celor care nu o doresc să stea în afara acestor aranjamente fără ca acest lucru să amenințe unitatea ansamblului. Renegocierea Tratatului este necesară și pentru a respecta și un al treilea principiu, acela că dacă puterile statelor pot fi cedate către Uniune, atunci trebuie să fie posibil și drumul în sens opus, al

cedării de putere dinspre Uniune către statele membre. Premierul britanic susține că, deoarece țările sunt diferite, ele fac alegeri diferite și, de aceea, nu totul poate fi armonizat la nivel european. Pe acest temei, el a cerut reexaminarea, la nivel național, a legislației europene în materie de mediu, afaceri sociale și drept penal. „Nimic nu ar trebui să lipsească de pe masă.”

Cameron s-a declarat în favoarea unui nou Tratat, negociat la nivelul tuturor celor 27 de membri, dar a păstrat opțiunea ca Marea Britanie să negocieze bilateral capitolele în care dorește să fie exceptată de la aplicarea Legislației Europene.

Al patrulea principiu este legitimitatea democratică. Cum „nu există un demos european”, sursa legitimității și responsabilității în UE trebuie să fie parlamentul național, o realitate care trebuie recunoscută și la Bruxelles și care să ghideze modul în care funcționează instituțiile europene. În sfârșit, cel de-al cincilea principiu enunțat de Cameron este cel al egalității de șanse pentru toți membrii Uniunii. Ce are în minte premierul britanic sunt aranjamentele și reglementările bancare sau fiscale fixate în interiorul zonei euro, care, în opinia sa, trebuie să fie corecte în relația cu toți membrii Uniunii, astfel încât să protejeze „integritatea și accesul egal la piața comună pentru toți membrii”. În fond, atrage atenția Cameron, „participarea noastră la Piața Unică și posibilitatea de a participa la stabilirea regulilor ei, reprezintă principalul motiv pentru care am devenit membrii UE”.

Indiferent dacă Marea Britanie va reuși să își convingă partenerii europeni să îi îmbrățișeze principiile, referendumul tot va avea loc, a promis Cameron. El nu va avea loc însă imediat pentru că „înainte să optăm dacă vrem înăuntru sau afară, e bine să știm în ce vrem să rămânem sau nu”. De aceea, Cameron a cerut un răgaz pentru a lăsa Uniunii Europene timpul necesar pentru a adopta reformele pe care dorește să le adopte și, eventual, pentru a negocia un nou tratat și noi principii de funcționare. Abia după această perioadă va fi organizat și referendumul, după 2015, dar nu mai târziu de 2017. (adaptare <http://www.romanioliberal.ro/actualitate/international/doua-modele-pentru-viitorul-uniunii-europene>)

EXPRIMĂ-ȚI ATITUDINEA!

- Cum crezi, care este motivul încrederii și al neîncrederii europenilor față de Uniunea Europeană

Studiul relevă faptul că 74% dintre români se declară optimiști în legătură cu viitorul Uniunii Europene (față de 56% media UE), cu 11% mai mulți în 2014, față de 2013. De asemenea, 60% dintre români au încredere în Uniunea Europeană, procent mult superior celui referitor la instituțiile naționale. 68% dintre români se simt cetățeni europeni (în creștere față de 56%, în 2013) și jumătate din cei intervievați consideră că își cunosc drepturile de cetățeni europeni. Marea majoritate a românilor (74%) consideră că Uniunea Europeană se îndreaptă în direcția cea bună și 59% dintre ei au o imagine pozitivă asupra UE, ceea ce îi plasează pe locul al doilea după polonezi.

Angela Filote: „Mă încurajează optimismul românilor atunci când vine vorba de viitorul Uniunii Europene și încrederea lor în Comisie și Parlamentul European. Comparativ cu datele culese în noiembrie 2013, este îmbucurător că tot mai mulți români se simt cetățeni europeni, își cunosc drepturile și se consideră bine informați în legătură cu politicile europene”.

Angela FILOTE

Șefa Reprezentanței
Comisiei Europene
în România

Potrivit acestui sondaj Eurobarometru, 59% dintre europeni nu au încredere în UE, în timp ce doar 32% au încredere. 9% nu și-au exprimat opinia asupra acestui subiect.

Estonia și România numără cei mai mulți cetățeni încrezatori în UE (58%). La polul opus se situează Grecia (81%) și Ciprotii (74%). În Portugalia și în Spania, două alte țări lovite grav de criză, 70% și, respectiv, 67% dintre cetățeni nu au încredere în UE.

Majoritatea locuitorilor din Franța și Germania nu mai are încredere în UE (63% și 59%).

COMUNICĂ ȘI DECIDE!

- Negociază cu colegul de bancă: Va exista o Europă 3.0? Argumentează răspunsul tău.

Considerații privind prezentul și viitorul Uniunii Europene

Care este așadar fondul, esența proiectului european?

Într-o primă etapă, să o numim „Europa 1.0”, concepută după cel de al Doilea Război Mondial, proiectul european era sinonim cu salvarea păcii și a prosperității în partea liberă a Europei, cu ajutorul integrării economice și pe baza reconcilierii franco-germane.

Reproiectată după căderea Cortinei de Fier și a Zidului Berlinului, „Europa 2.0”, așa cum o putem numi, s-a concentrat pe extinderea avantajelor piețelor libere și ale societății deschise la o Europă largită și reunificată.

Odată cu efectele negative ale crizei economice și financiare și cu apariția unei lumi multipolare a globalizării, am intrat în cea de-a treia etapă a integrării europene. A sosit momentul să trecem la ceea ce am putea numi „Europa 3.0”.

Facem parte din Europa și în Europa ne găsim cu toții salvarea sau pierzania. (Eduardo Lourenço)

(Discurs rostit de José Manuel Durão Barroso, Președinte al Comisiei Europene
Universitatea Humboldt din Berlin, 8 mai 2014)

http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-14-355_ro.htm

ACȚIONEAZĂ!

7. Construiește un pliant/fluturaș personalizat pentru colegii tăi cu genericul **În Europa, adică acasă**, în care să exprimi propria poziție despre viitorul Uniunii Europene.
8. Dacă îți este mai interesant să meditezi în scris, redactează un eseu cu aceeași temă.

Tema: Uniunea Europeană și provocările lumii contemporane**Lecția 31. În Europa, adică ACASĂ sau despre viitorul Uniunii Europene****PROIECT DIDACTIC****Competență:**

Utilizarea critică a surselor despre esența/impactul procesului de integrare europeană;

Obiective operaționale:

La finele activității elevii vor putea:

- să identifice caracteristici identitare ale Uniunii Europene;
- să determine din opinii diferite probleme contemporane și realizări în timp ale Uniunii Europene;
- să construiască un mesaj propriu despre predictibilul/impredictibilul viitor al Uniunii Europene;

EVOCARE (15 min)**(Asalt de idei)**

1. Elevilor li se propune să citească textul suport din *Practicum pentru elevi*.
2. În baza textului elevii vor completa o schemă-tabel, unde vor identifica trăsăturile identitare/evenimente creatoare ale Uniunii Europene, după cele 3 criterii. (n.n. sunt propuse posibile exemple)

<i>este un caz izolat... nimic din trecut nu i-a indicat în vreun fel posibilitatea...</i>	<i>are un impact deosebit</i>	<i>născocim explicații pentru apariția sa după ce acest lucru s-a întâmplat, făcându-l explicabil și predictibil</i>
- Rivalitățile statelor europene după I-II Război Mondial;	- A fost creat conceptul de cetățean european; - Există spațiul Schengen;	- Sunt construite planuri/proiecte de viitor;

REALIZAREA SENSULUI (20 min)**(Lucrul în perechi cu textul/conversație euristică)**

1. Profesorul propune elevilor în perechi să studieze textul-suport și să construiască în caiet o schemă conform sarcinilor propuse.

Sarcini pentru textul suport:

- Identifică problemele majore ale Uniunii Europene pe care le enunță premierul britanic.
- Completează lista problemelor pe care le cunoști din alte surse.

- Determină cele 5 principii-soluții ale premierului britanic pentru viitorul Uniunii Europene.
2. La finalul activității în perechi profesorul va dirija o discuție despre poziția premierului britanic, alte posibile probleme ale Uniunii Europene, ș.a.

REFLECȚIE (9 min)

În funcție de specificul clasei, domeniul de interes sau gradul de cunoaștere a problemei, profesorul poate alege să lucreze doar pe una dintre sarcini sau ambele de la *Exprimă-ți atitudinea* și *Comunică și decide!* Din Practicumul pentru elevi.

- Pornind de la datele statistice propuse la rubrica *Exprimă-ți atitudinea*, reflectează asupra sarcinii: Cum crezi, care este motivul încrederii și al neîncrederii europenilor față de Uniunea Europeană?
- Lucrează pe baza textului suport de la *Comunică și decide!*. Discută argumentat și negociază cu colegul de bancă asupra problemei: Va exista o Europă 3.0?

EXTINDERE (1min)

Profesorul le propune elevilor sarcina de la rubrica *Aționează!* din Practicumul pentru elevi.

9. Construiește un pliant/fluturaș personalizat pentru colegii tăi cu genericul **În Europa, adică acasă**, în care să exprimi propria poziție despre viitorul Uniunii Europene.
10. Dacă îți este mai interesant să meditezi în scris, redactează un eseu cu aceeași temă

INFORMAȚII SUPPLEMENTARE

Teoria evenimentelor de tip Lebăda Neagră este o metaforă folosită pentru descrierea unui eveniment neașteptat (pentru observator), ce are un impact major, și care, după apariția sa, este raționalizat retrospectiv.

Teoria propusă de Nassib Nicholas Taleb servește la explicarea:

- Rolului disproporționat al evenimentelor rare, cu impact major și greu de prezis, ce depășesc limitele așteptărilor normale în istorie, știință, finanțe și tehnologie.
- Imposibilității calculării probabilității evenimentelor rare cu ajutorul metodelor științifice (datorită probabilităților mici)
- Prejudecățile psihologice, individuale și colective, ce ne fac să devenim ignoranți față de incertitudine și de rolul masiv al evenimentelor istorice rare.

Spre deosebire de problemele filozofice de tip *lebădă neagră*, această teorie se refră la evenimente neașteptate ce au consecințe și impact major, și care au un rol dominant în istorie. Aceste evenimente extreme, atunci când sunt privite colectiv, au roluri mult mai importante decât evenimentele normale.

Pentru un eveniment rar, neprevizibil și cu efecte pozitive, se folosește termenul de Lebadă Albă (de exemplu: apariția internetului, vânzarea unui tiraj record de cărți Harry Potter, succesul nebun al unui film, etc). Termenul de Lebadă Gri se folosește în cazul evenimentelor a căror efecte ce pot fi prevăzute până la un anumit punct; spre deosebire de efectele Lebedei Negre ce sunt imposibil de prevăzut, dar a căror apariție este improbabilă (de ex: evenimentele din 11 septembrie, calamitățile naturale, I Război Mondial, etc.).

(adaptare după <http://adevarul.ro/cultura/carti/lebada-neagra-despre-impactul-putin-probabilului>)

